

II Baròmetre **COOPERATIU**

Març de 2015

Cooperatives de Treball
de Catalunya

ÍNDEX

ANÀLISI DE L'ENQUESTA A LES COOPERATIVES DE TREBALL FEDERADES.....3

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DADES GENERALS	5
3. INFORMACIÓ ECONÒMICA i FINANCERA	9
4. INTERNACIONALITZACIÓ	15
5. COMUNICACIÓ i XARXES SOCIALS	16
6. INNOVACIÓ	19
7. COOPERACIÓ EMPRESARIAL	21
8. INFORMACIÓ SOCIETÀRIA	24
9. FORMACIÓ	27
10. PARTICIPACIÓ	30
11. CONCLUSIONS	33

INFORME DE CONJUNTURA 2014..... 36

1. EMPRESSES COOPERATIVES	38
2. CATALUNYA	40
3. ESTAT ESPANYOL	42
4. INTERNACIONAL	44

II Baròmetre
COOPERATIU

ANÀLISI
DE L'ENQUESTA
A LES
COOPERATIVES
DE TREBALL
FEDERADES

1

INTRODUCCIÓ

La Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, com a impulsora de la creació, creixement i promoció de les cooperatives de treball, presenta en aquest document els resultats derivats de l'**enquesta a les cooperatives de treball federades**.

Aquesta enquesta s'emmarca dins el **Baròmetre Cooperatiu**, iniciativa que aquest any es troba en la seva segona edició i que té com a finalitat dotar a les cooperatives federades de noves eines que millorin l'avaluació de la situació del sector, la capacitat d'autoavaluació i la presa de decisions estratègiques.

A més de la realització i anàlisi de l'enquesta, el baròmetre inclou una bateria d'indicadors que pretén ajudar a les cooperatives a prendre decisions operatives aportant alhora informació sobre aspectes macroeconòmics i sectorials.

A continuació es presenten els objectius i la metodologia de l'estudi:

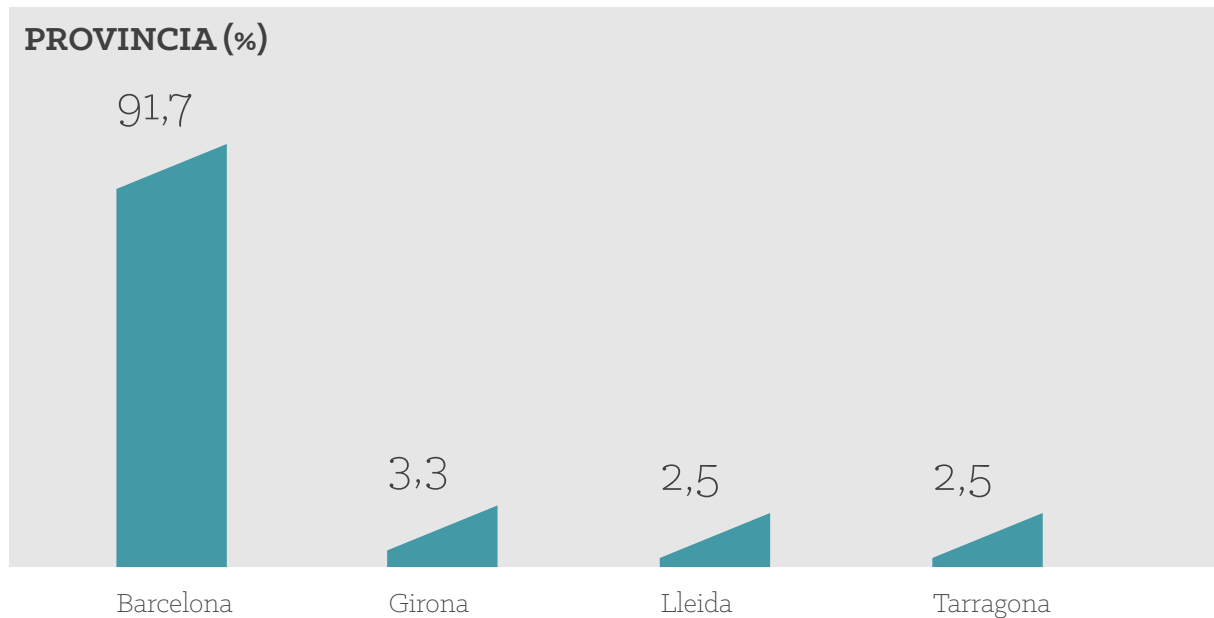
OBJECTIU GENERAL	Diagnosticar l'evolució de les cooperatives de treball en aquells elements que afecten la seva salut organitzativa i competitivitat.
OBJECTIUS SECUNDARIS	<p>Conèixer la composició i perfil de les persones que formen les cooperatives.</p> <p>Avaluar la realitat i les necessitats econòmiques i financeres.</p> <p>Esbrinar la qualitat general de les relacions internes i amb l'entorn (clients, persones treballadores, persones sòcies i altres empreses i agents).</p> <p>Estudiar l'impacte de les pràctiques innovadores.</p> <p>Avaluar la gestió formativa.</p>

Metodologia

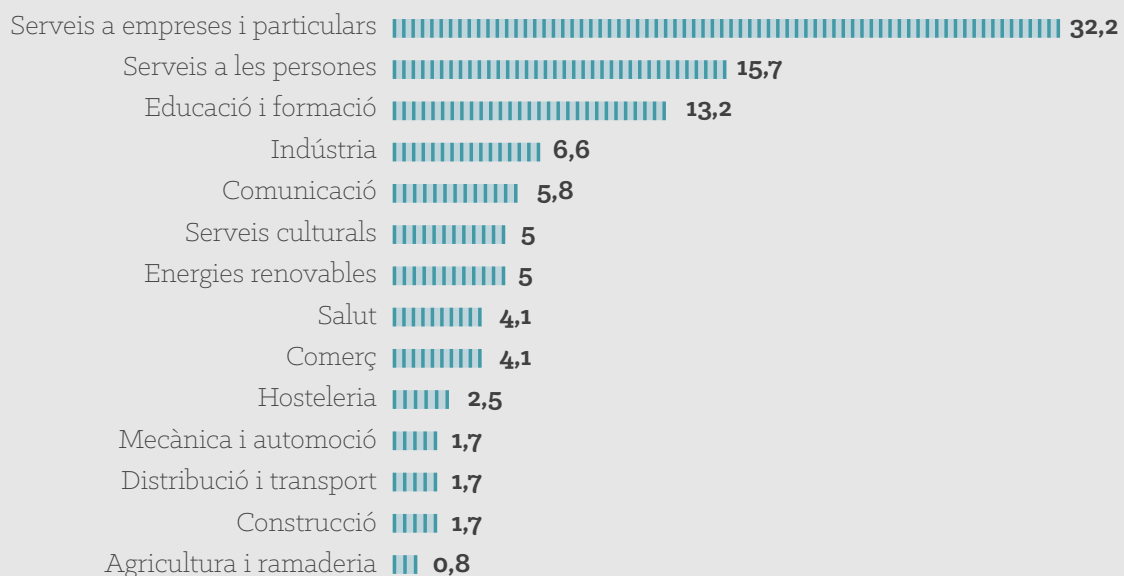
- Univers: 461 cooperatives federades (a 31/12/14)
- Mostra: 121 cooperatives enquestades (26,2% de l'univers)
- Tècnica de recollida de dades: qüestionari online enviat a totes les cooperatives federades.
- Calendari de la recollida de dades: 22 de gener a 13 de febrer de 2015.

2

DADES GENERALS

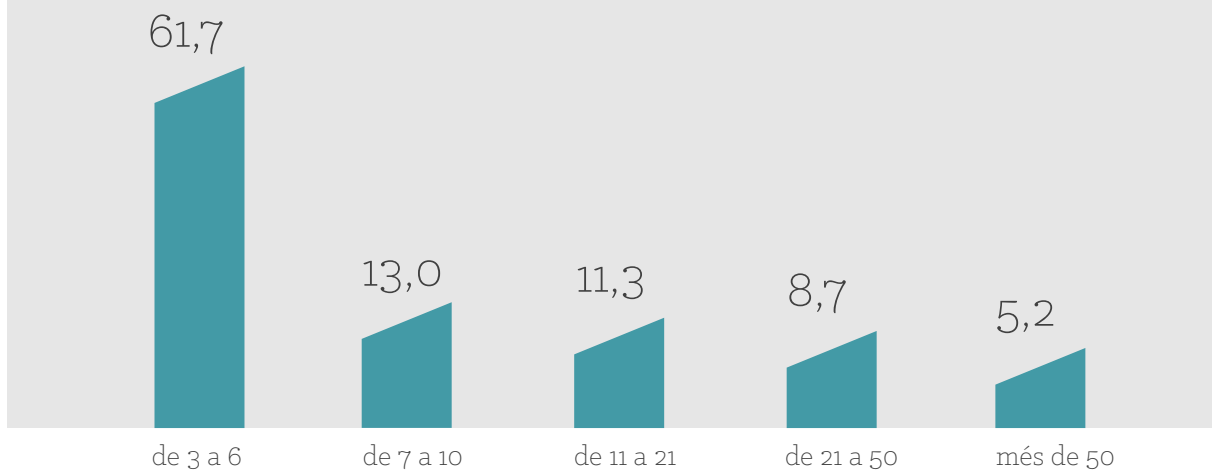

El 91,7% de les cooperatives enquestades tenen la seva seu principal a la província de Barcelona. Les cooperatives federades presenten doncs un alt grau de centralitat pel que fa a la seva localització.

SECTOR D'ACTIVITAT PRINCIPAL (%)

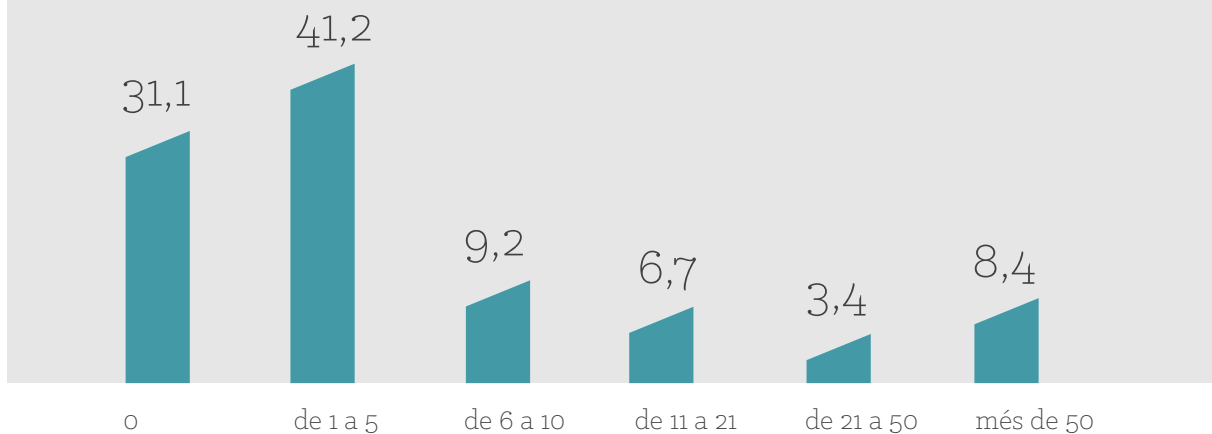
Els serveis a empreses i particulars és el sector d'activitat més present entre les cooperatives participants (32,2%), seguit dels serveis a les persones (15,7%) i l'educació i formació (13,2%).

NOMBRE DE PERSONES SÒCIES TREBALLADORES (%)

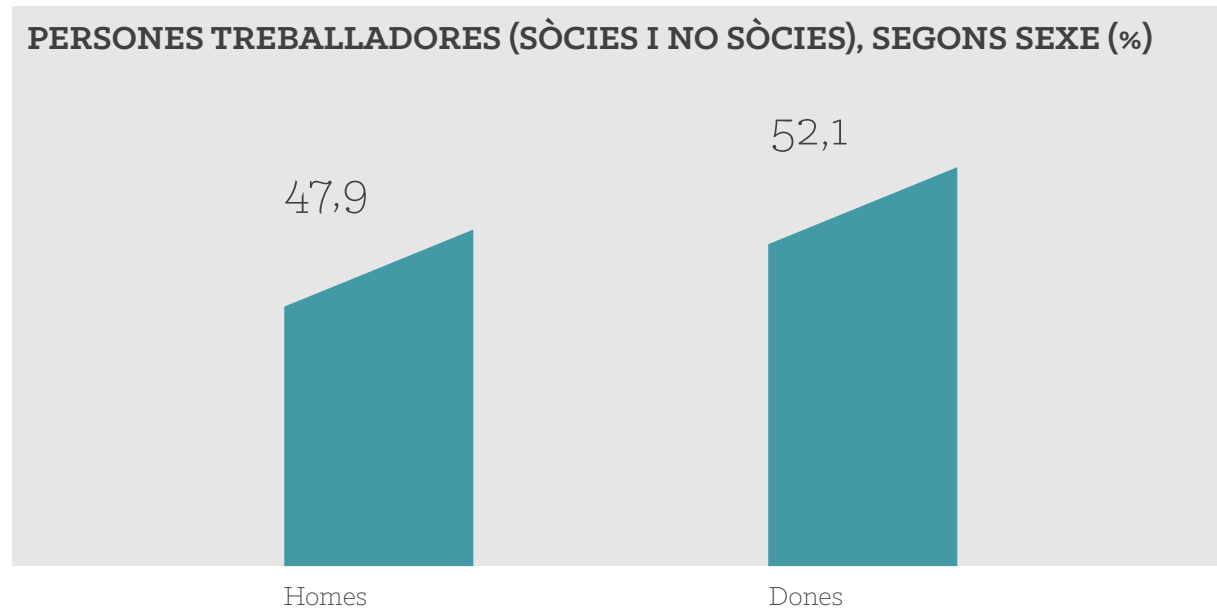
La majoria de cooperatives (61,7%) tenen entre 3 i 6 persones sòcies treballadores. El valor més habitual és el de 3 persones sòcies.

NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES NO SÒCIES (%)

Un grup important de cooperatives ocupen entre 1 i 5 persones no sòcies (41,2%), però un volum important de cooperatives (31,1%) no tenen en plantilla a persones que no siguin sòcies.

La majoria de cooperatives es caracteritzen per ser petites estructures on totes les persones són sòcies; un petit nombre de cooperatives, però, donen ocupació a l'amplia majoria de les persones treballadores.

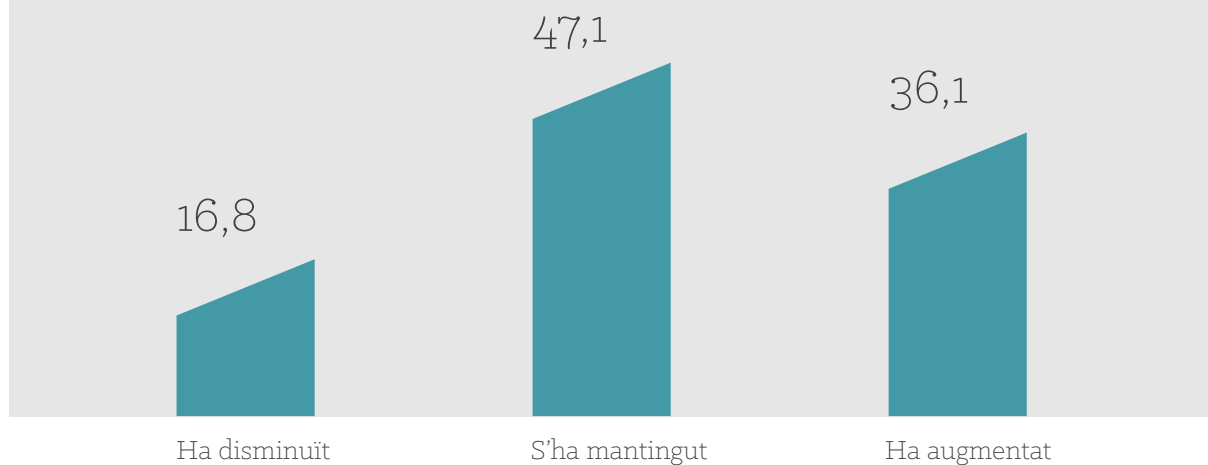
Pel que fa al gènere, el 52,1% de les persones treballadores a les cooperatives són dones, per un 47,9% d'homes.

Consell Rector: aquest òrgan està compost, de mitjana, per 2,1 homes i 1,8 dones. Aquesta petita diferència no és tan alta com ho era en les cooperatives enquestades en el Baròmetre 2013, on la mitjana d'homes al CR era de 2,5 per un 1,8 en les dones. També s'ha reduït la distància de gènere pel que fa a les cooperatives sense homes o sense dones al CR. El nombre de cooperatives sense dones al CR és del 23,5% (26,7% al 2013) i un 18,5% en el cas dels homes (12,9% al 2013); així, la distància s'ha vist reduïda en quasi 9 punts.

Socis/es col·laboradors/es: el 29,8% de les cooperatives tenen persones sòcies col·laboradores. En aquestes, en la majoria dels casos hi han una o dues persones amb aquest perfil. 5 cooperatives tenen més de 50 socis col·laboradors cadascuna.

Socis/es en excedència: el 19,0% de les cooperatives tenen persones sòcies en excedència. En aquestes, en la majoria dels casos tenen una o dues persones amb aquest perfil.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES (SÒCIES I NO SÒCIES) (%) 31/12/14 versus 31/12/13

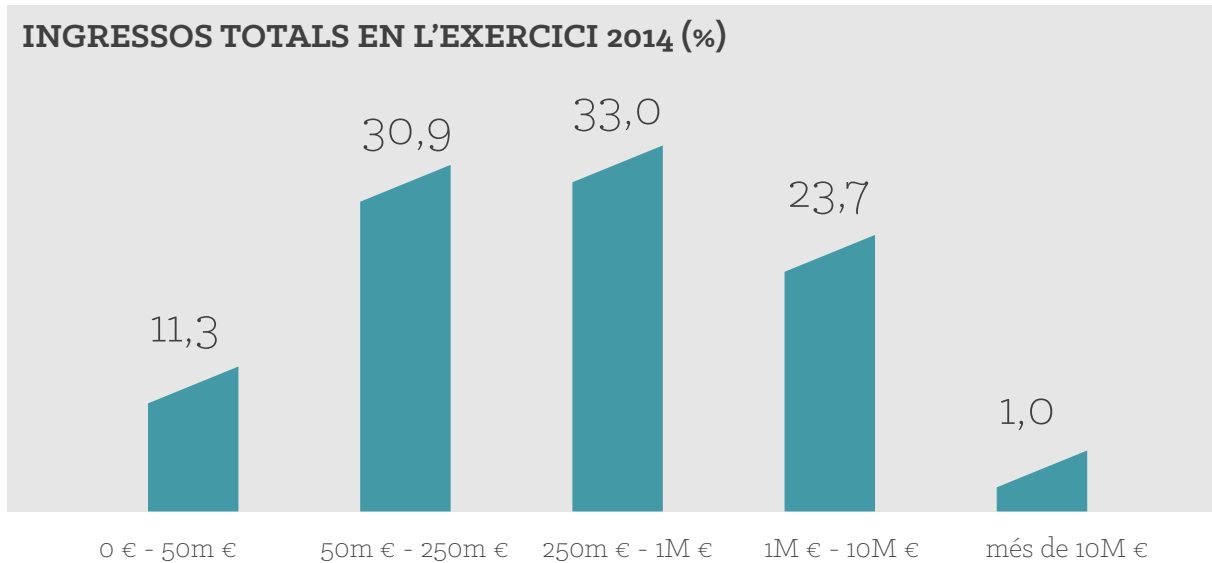

Bona salut del sector: el 36,1% de les cooperatives enquestades ha augmentat la seva plantilla i el 47,1% l'ha mantinguda. Només un 16,8% l'ha disminuït. La dada resulta lleugerament més positiva que la del Baròmetre 2013, on el 20% havia disminuït el nombre de persones treballadores i el 33,1% l'havia augmentat.

3

INFORMACIÓ ECONÒMICA
i FINANCERA

INGRESSOS TOTALS EN L'EXERCICI 2014 (%)

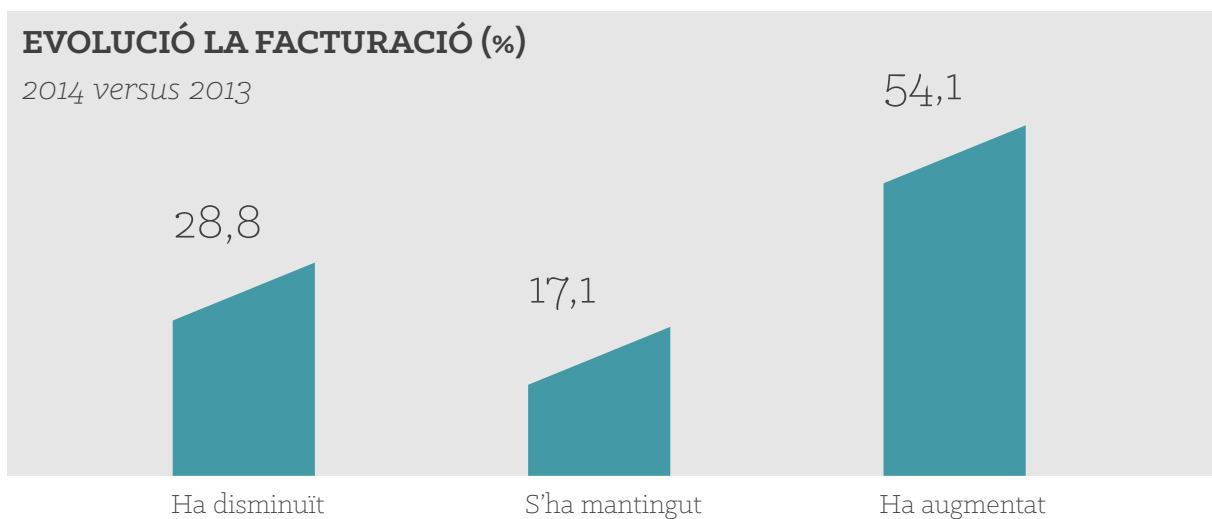

Les cooperatives enquestades han obtingut uns ingressos d'entre 50.000€ i 250.000€ (30,9%) o bé d'entre 250.000€ i 1.000.000€ (33%) al 2014.

Es troben moltes menys cooperatives amb ingressos molt baixos (un 11,3% amb ingressos inferiors a 50.000€) o molt alts (un 1% amb ingressos superiors a 10.000.000€).

EVOLUCIÓ LA FACTURACIÓ (%)

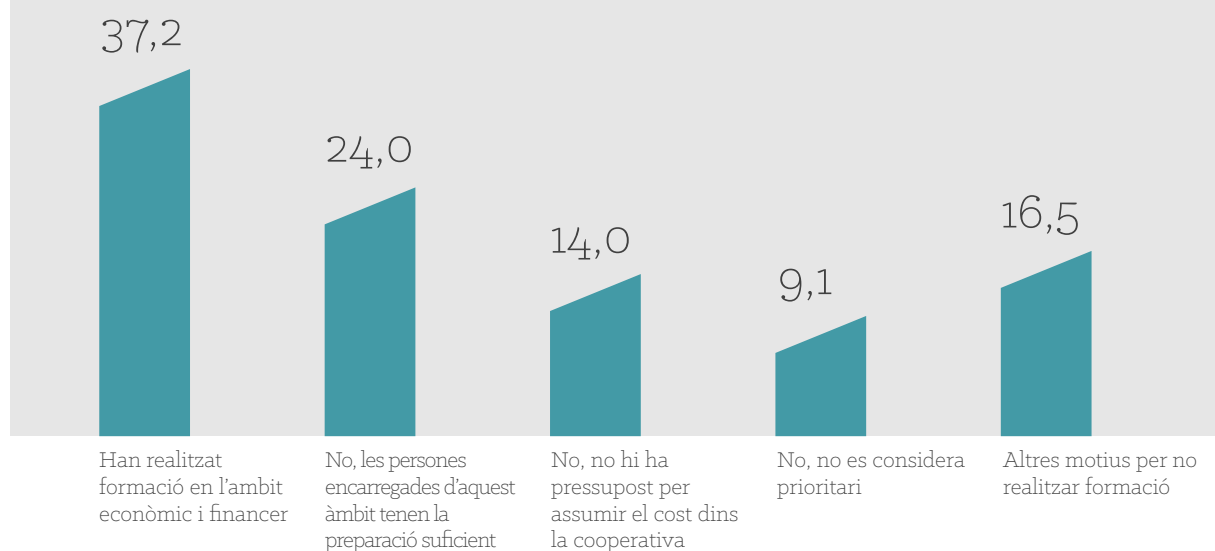
2014 versus 2013

El 71,2% de les cooperatives han augmentat o bé han mantingut els ingressos respecte 2013. Aquest grup estava compost pel 58,7% de les cooperatives en el Baròmetre 2013.

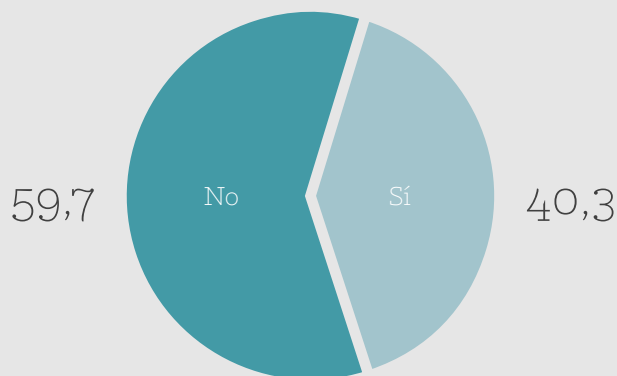
L'augment de la facturació (54,1% dels casos) és una de les dades més significatives que es troba a l'analitzar el Baròmetre. Aquest grup ha augmentat en 10,3 punts respecte al Baròmetre 2013. També ha augmentat el nombre de cooperatives que han mantingut el nivell de facturació.

REALITZACIÓ DE FORMACIÓ EN L'ÀMBIT ECONÒMIC I FINANCER DURANT 2014 (%)

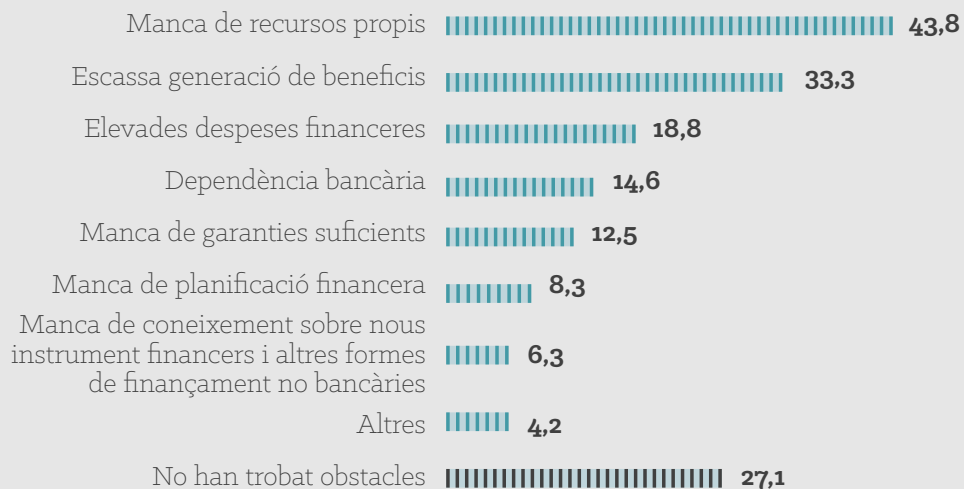

La majoria de cooperatives han realitzat formació econòmica i financera durant el 2014 (37,2%) o bé perceben que les persones encarregades d'aquesta qüestió dins la cooperativa ja compten amb la preparació suficient (24%). Aquestes dades indiquen que la majoria de cooperatives s'ocupen d'aquesta qüestió: o bé realitzen formació o bé se senten preparades.

L'interès perquè aquest àmbit es vagi millorant de forma contínua sembla important per un important grup de cooperatives. El 67,8% de les cooperatives tenen molt o bastant interès en continuar formant-se en l'àmbit econòmic i financer.

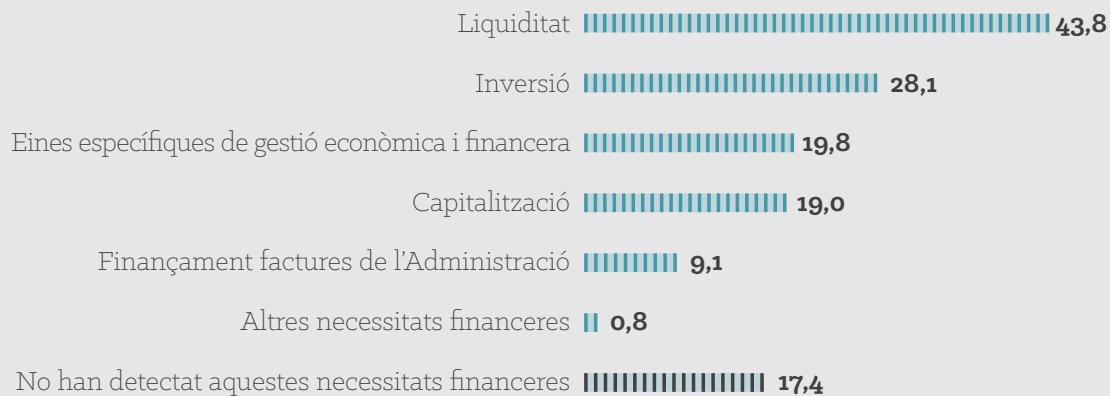
GRAU D'INTERÈS EN REBRE FORMACIÓ EN L'ÀMBIT ECONÒMIC I FINANCER (%)**NECESSITAT D'ACCEDIR A FINANÇAMENT DURANT 2014 (%)**

El 59,7% de les cooperatives no han tingut la necessitat d'accedir a finançament durant el 2014.

PRINCIPALS OBSTACLES EN L'ACCÉS A FINANÇAMENT DURANT 2014 (%)

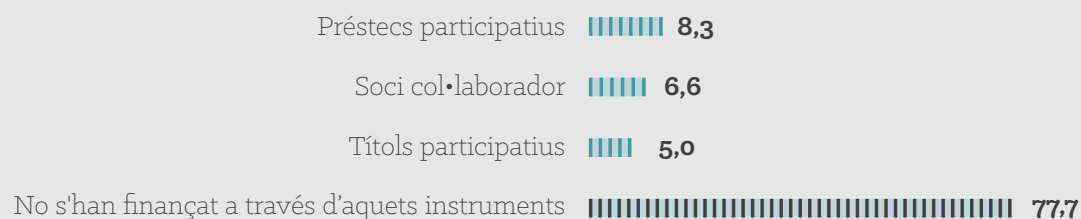
Com senyala l'anterior gràfic¹, la manca de recursos propis (43,8%) i l'escassa generació de beneficis (33,3%) són els principals obstacles que les cooperatives troben alhora d'accedir al finançament. En relació al primer element, la manca de recursos propis no es reflexa en una manca de capitalització, sinó en la manca de liquiditat, tal com queda de manifest en el gràfic següent.

NECESSITATS FINANCERES DETECTADES EN L'ACTUALITAT (%)

La liquiditat (43,8%) continua sent la principal necessitat financera, seguida de les inversions (28,1%).

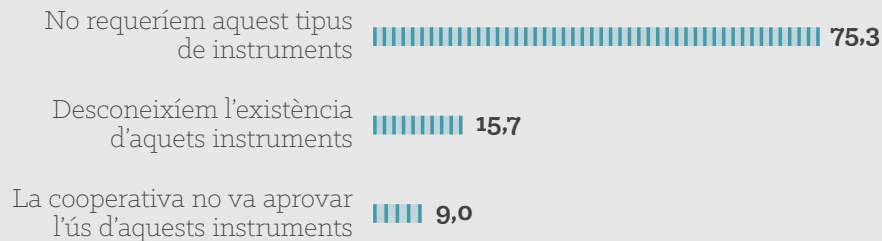
FINANÇAMENT A TRAVÉS D'INSTRUMENTS DE FINANÇAMENT DE CAPITAL O QUASI CAPITAL DURANT 2014 (%)

Les cooperatives que es financen a través d'instruments de finançament de capital o quasi capital són poques. El 77,7% no han fet ús d'aquets tipus de recurs financer.

1. El gràfic només recull les respostes de les cooperatives que han manifestat la necessitat accedir a finançament durant 2014.

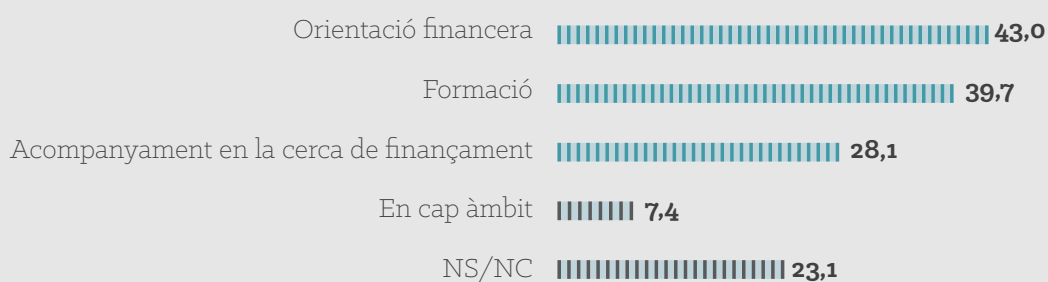
MOTIUS DE NO FINANÇAMENT A TRAVÉS D'INSTRUMENTS DE FINANÇAMENT DE CAPITAL O QUASI CAPITAL DURANT 2014 (%)

Com s'observa en l'anterior gràfic², el motiu de no haver-se finançat a través d'aquest tipus d'instrument ha estat, en la majoria dels casos (75,3%), el fet que les cooperatives no requerien aquets instruments. En general, no és un fenomen motivat per la desconeixença (15,7%) o perquè la cooperativa no volgués fer-ne ús (9%).

Cal reflexionar si l'ús reduït d'aquest tipus d'instruments és esperable degut a les seves característiques, o si pel contrari no s'adapten correctament a les necessitats de les cooperatives.

ÀMBITS EN ELS QUE ES PERCEP QUE LA FUNDACIÓ SEIRA PODRIA DONAR SUPORT DURANT 2015 (%)

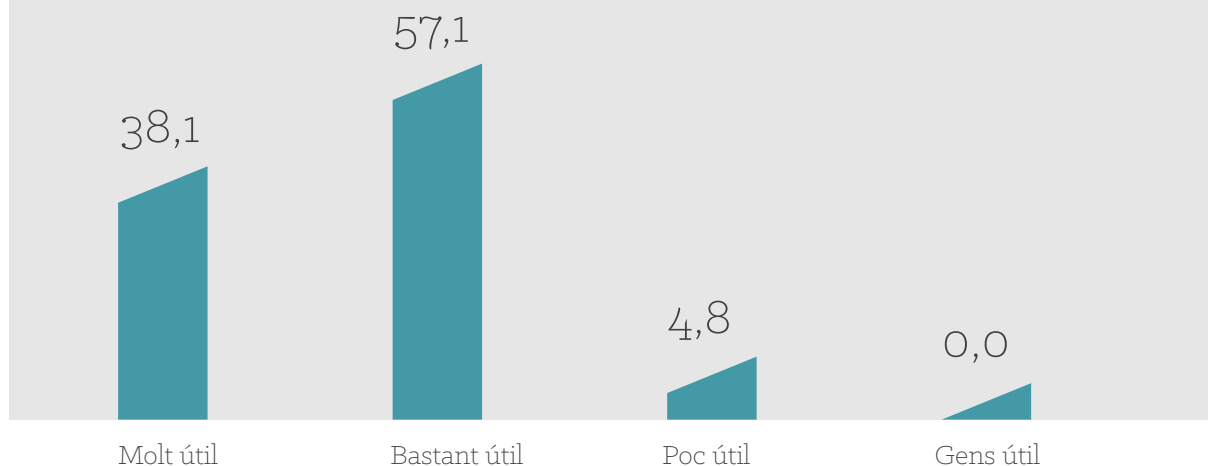

L'orientació financera (43%) i la formació (39,7%) són els àmbits en els que les cooperatives perceben que la Fundació Seira podria oferir suport durant 2015. A certa distancia apareix l'acompanyament a la cerca de finançament (28,1%).

2. El gràfic només recull les respostes de les cooperatives que no s'han finançat a través dels instruments de finançament de capital o quasi capital (94 casos).

Les cooperatives aprecien de forma generalitzada que els recursos oferts per la Fundació Seira poden ser d'interès, donat que només un 7,4% valoren que la Fundació Seira no els podria donar suport en cap àmbit.

UTILITAT PERCEBUDA DEL SUPORT DE LA FUNDACIÓ SEIRA DURANT 2014 (%)

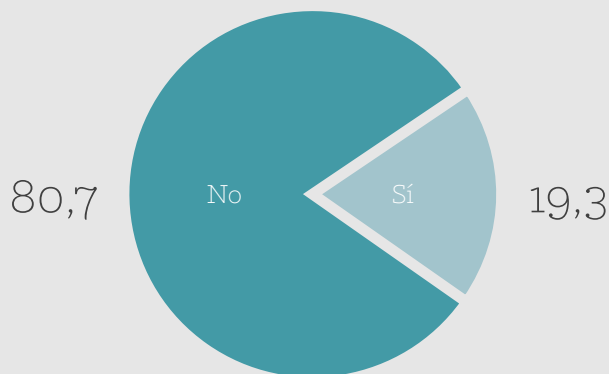

D'entre les cooperatives que han rebut suport de la Fundació Seira durant 2014³, el 38,1% valoren la utilitat d'aquest suport com "molt útil", per un 57,1% que o perceben com "bastant útil". En resum, la satisfacció amb el recurs és molt elevada.

3. Del nombre d'entitats que han respost a la pregunta sobre la utilitat del suport rebut es pot incloure el percentatge de cooperatives que han rebut suport de la Fundació Seira durant el 2014: el 17,4% de la mostra. Aquesta dada indica que l'impacte de la Fundació Seira ha augmentat en el darrer any, ja que en el Baròmetre 2013 el percentatge era només del 6,8%.

4

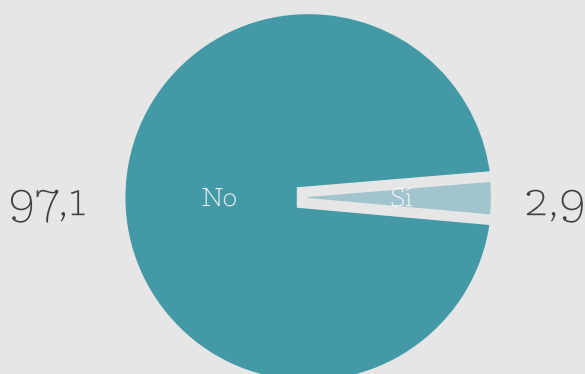
INTERNACIONALITZACIÓ

HAN REALITZAT VENDES INTERNACIONALS DE PRODUCTES O SERVEIS DURANT 2014 (%)

Només el 19,3% de les cooperatives va realitzar vendes internacionals de productes o serveis al 2014.

D'entre les cooperatives que han realitzat vendes internacionals, en la majoria dels casos aquesta no sembla una via fonamental en la seva estructura d'ingressos, donat que el percentatge mitjà d'ingressos provinents de les vendes internacionals (sobre el total de les vendes de la cooperativa) va ser del 27,6%.

Aquests ingressos van provenir principalment d'Europa (91,3%), i amb menor mesura d'Amèrica, Àfrica i Àsia (21,7%, 13% i 8,7%, respectivament).

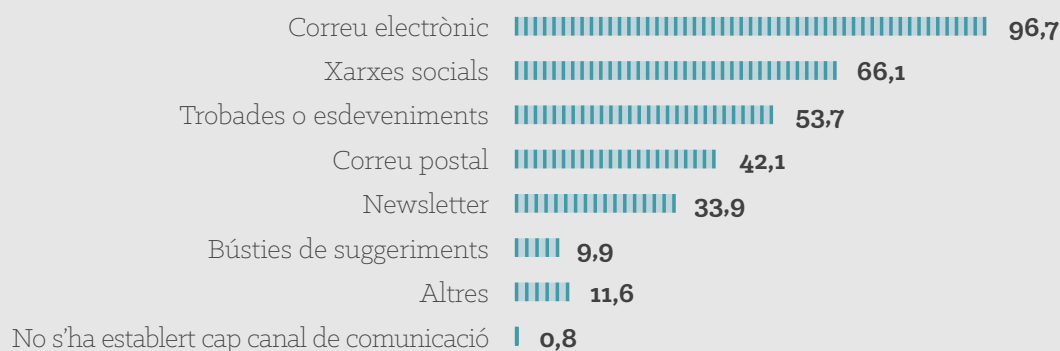
VAN REALITZAR ACTIVITAT VINCULADA A CONTRACTACIÓ PÚBLICA INTERNACIONAL DURANT 2014 (%)

Només un 2,9% de les cooperatives van realitzar activitat vinculada a la contractació pública internacional al 2014.

5

COMUNICACIÓ
i XARXES SOCIALS

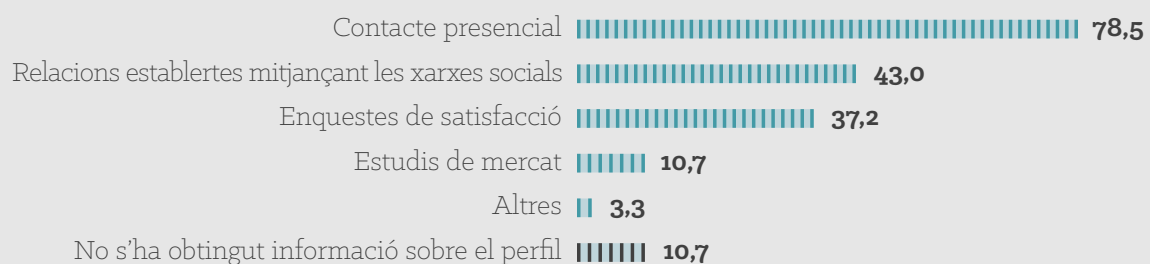
CANALS DE COMUNICACIÓ ESTABLERTS AMB PERSONES USUÀRIES O CONSUMIDORES DURANT 2014 (%)

Les cooperatives federades utilitzen una important diversitat de canals a l'hora de comunicar-se amb les persones usuàries i consumidores. Els més presents són els mitjans que impliquen l'ús d'internet, com el correu electrònic (96,7%) i les xarxes socials (66,1%), però també presenten valors elevats les trobades o esdeveniments (53,7%), el correu postal (42,1%) i el newsletter (33,9%).

En la categoria "Altres", es troben recursos com el blog, whatsapp, canals amb suport físic (fulletons, revistes, etc.), plataformes de comunicació interna, publicitat en premsa, telèfon i xerrades o reunions.

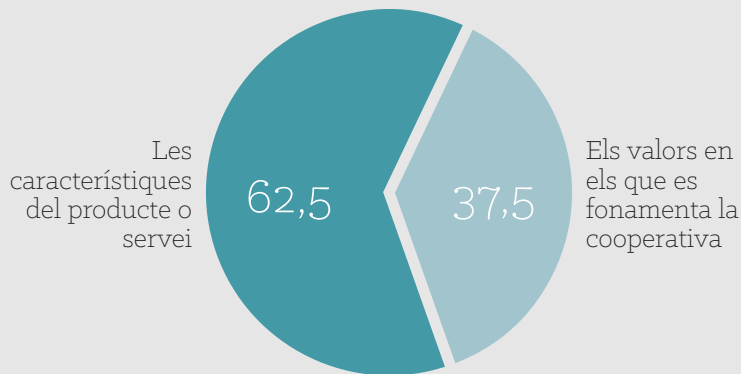
CANALS A TRAVÉS DELS QUE S'HA OBTINGUT INFORMACIÓ SOBRE EL PERFIL DE PERSONES USUÀRIES O CONSUMIDORES DURANT 2014 (%)

Pel que fa a les vies utilitzades per obtenir informació sobre el perfil de les persones usuàries o consumidores, el contacte presencial continua sent el canal a través del què la majoria obtenen aquest tipus d'informació (78,5%). Les relacions a través de les xarxes socials (43%) i les enquestes de satisfacció (43%) també ocupen, però, un espai important.

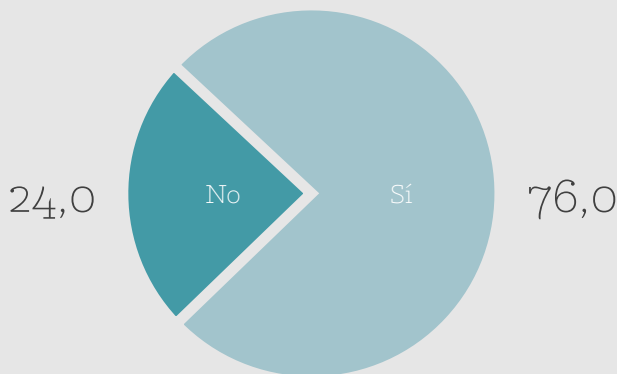
Només un 10,7% no utilitza cap canal per obtindre informació del perfil.

ASPECTE QUE MÉS ES DESTACA EN LES ACCIONS COMERCIALS O PUBLICITÀRIES (%)

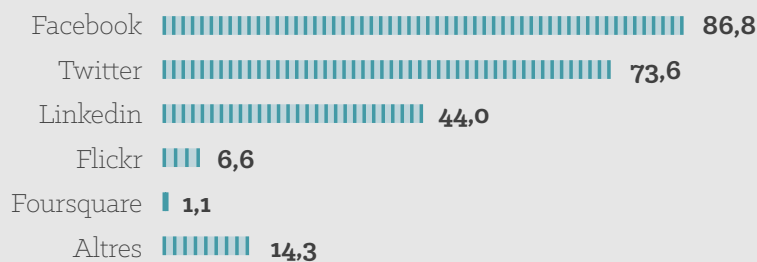
El 62,5% de les cooperatives federades destaquen, per sobre dels valors de la cooperativa, el producte o servei en les accions comercials que porten a terme, però un nombre significatiu (37,5%) posa per sobre la comunicació dels valors.

VAN UTILITZAR LES XARXES SOCIALS DURANT 2014 (%)

El 76% de les cooperatives enquestades van utilitzar alguna xarxa social durant 2014. La xifra representa 7,8⁴ punts per sobre de les que ho feien durant l'any 2013.

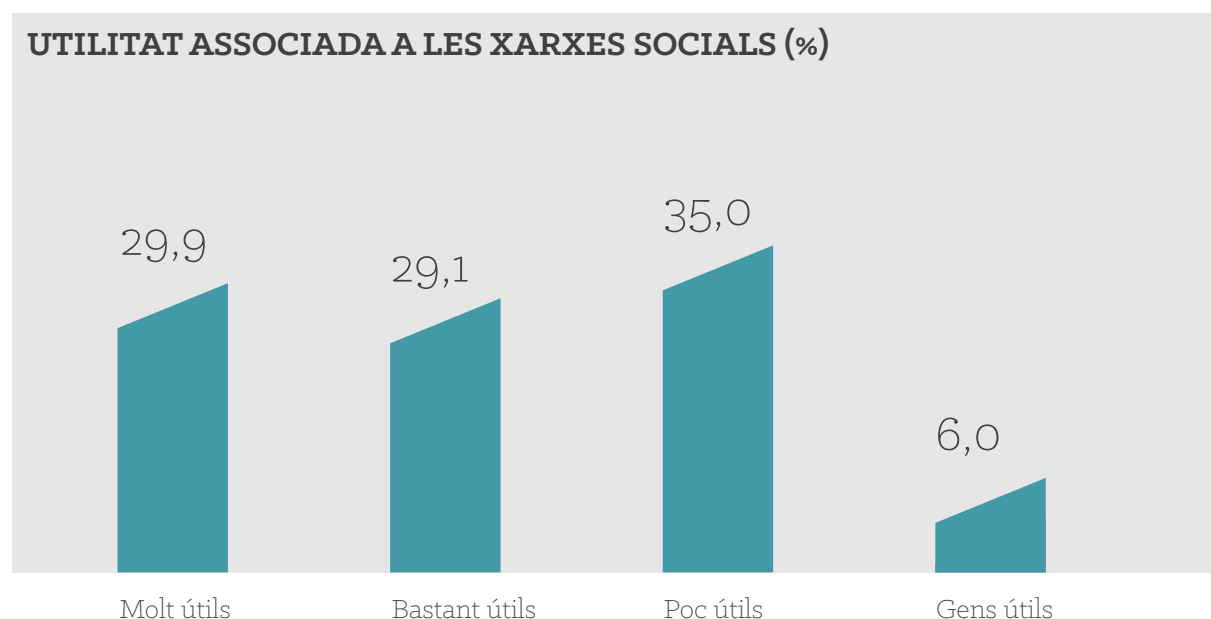
XARXES SOCIALS UTILITZADES DURANT 2014 (%)

4. Cal analitzar aquest increment amb precaució, donat que al Baròmetre 2013 es preguntava per quines xarxes socials es van utilitzar "amb finalitat empresarial", mentre que en el present Baròmetre és preguntava per l'ús de xarxes socials amb caràcter general sense especificar la finalitat.

D'entre les cooperatives que van fer ús de les xarxes socials⁵, la majoria van utilitzar facebook (86,8%) i twitter (73,6%). Un grup important (44%) també va utilitzar linkedin.

En la categoria "Altres", trobem una presència important de les plataformes youtube i instagram.

Un 59% de les cooperatives percep les xarxes socials com a bastant útils o molt útils. Tot i la important incidència de les xarxes socials en les cooperatives, encara un nombre important de cooperatives les perceben com poc útils (35%) o fins i tot gens útils (6%). La manca de professionalització en l'ús d'aquestes eines i el poc temps que porten implementant-se poden provocar, com ja s'apuntava en el Baròmetre 2013, aquesta percepció ambivalent.

5. Aquest i el següent gràfic només recullen les respostes de les cooperatives que utilitzen alguna xarxa social.

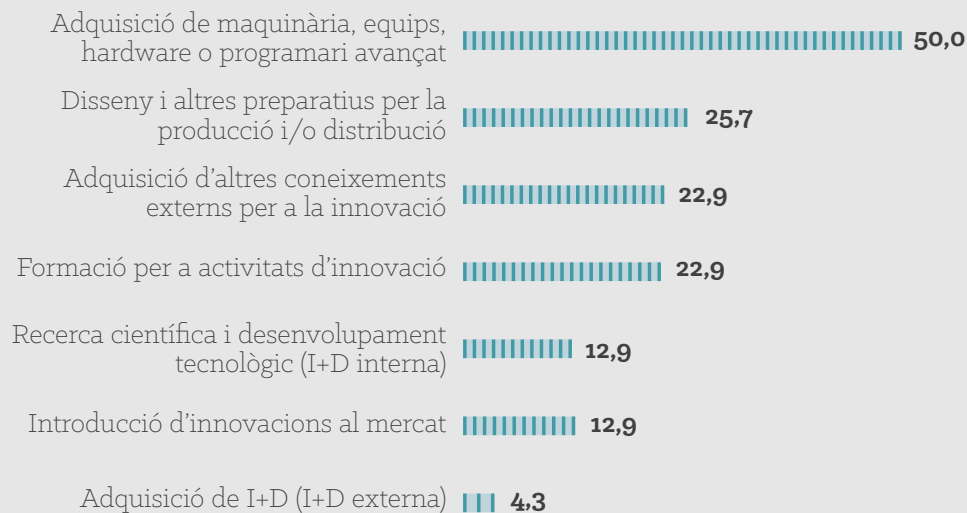
6

INNOVACIÓ

El 57,9% de les cooperatives han realitzat algun tipus d'innovació (tecnològica o no tecnològica) al 2014.

El 38% han fet despesa en innovació, entre aquestes el percentatge mitjà de la despesa dedicat a innovació ha estat del 13,7%.

INNOVACIÓ TECNOLÒGICA REALITZADA DURANT 2014, SEGONS TIPOLOGIA (%)

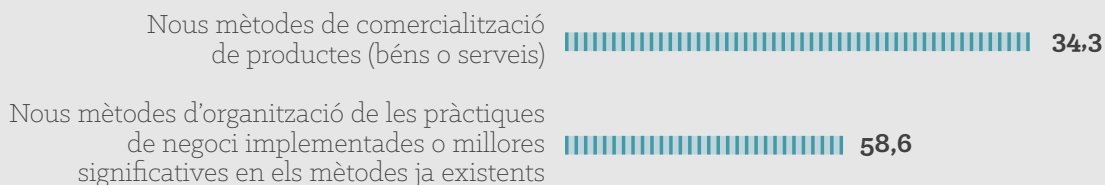

D'entre les cooperatives que han realitzat pràctiques d'innovació⁶, el 50% ha adquirit maquinària, equips, hardware o programari avançat, sent aquest tipus d'innovació la que més presència ha tingut entre la innovació de tipus tecnològic.

Queden a certa distància el disseny i altres preparatius per la producció i/o distribució (25,7%), l'adquisició de coneixements externs per a la innovació (22,9%) i la formació per a activitats d'innovació (22,9%).

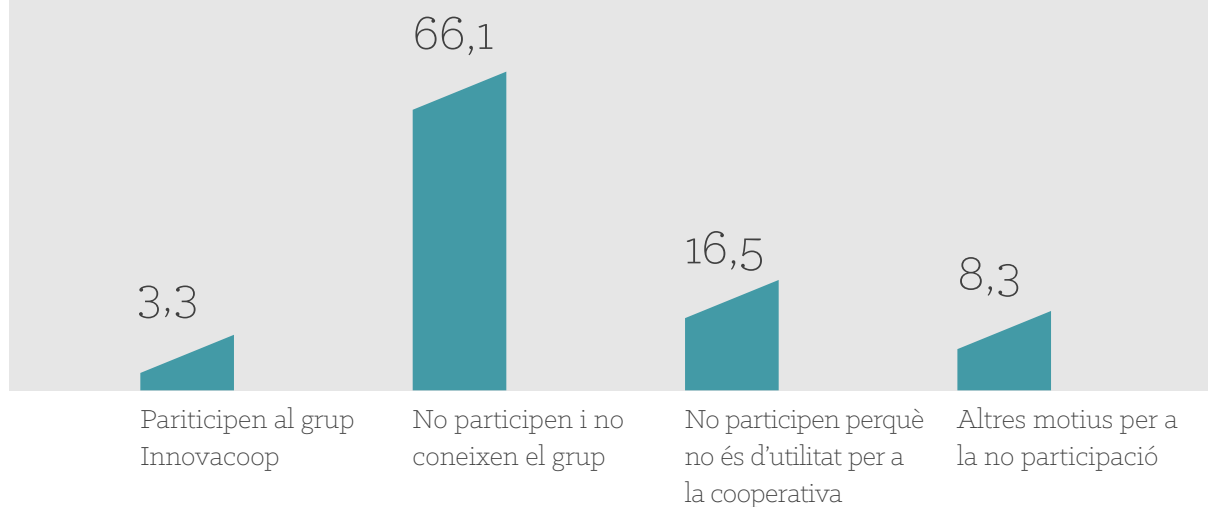
6. Les dades de les gràfiques sobre innovació tecnològica i no tecnològica recullen només les respostes de les cooperatives que han realitzat algun tipus d'innovació al 2014.

INNOVACIÓ NO TECNOLÒGICA REALITZADA DURANT 2014, SEGONS TIPOLOGIA (%)

Pel que fa a la innovació no tecnològica, els nous mètodes d'organització de les pràctiques de negoci implementades (o millores significatives en els mètodes ja existents) ha estat l'element amb més presència (58,6%). El 34,3% ha engegat nous mètodes de comercialització de productes.

PARTICIPACIÓ AL GRUP INNOVACOOP (%)

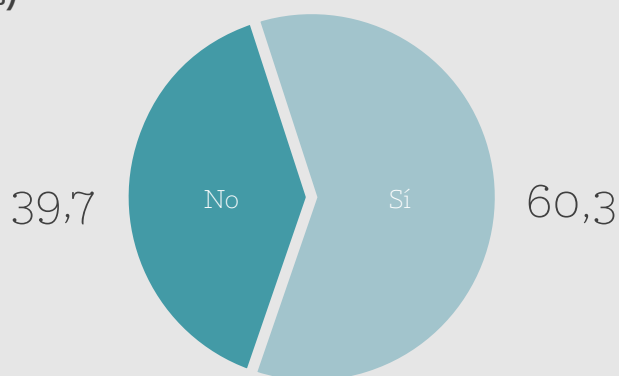
Les dades relatives al grup Innovavcoop presenten una molt baixa participació en aquest grup (3,3%) i un alt desconeixement del grup (66,1%) per part d'aquelles cooperatives que no hi participen.

En la categoria "Altres motius per a la no participació" es troba, fonamentalment, la manca de temps i de disponibilitat.

7

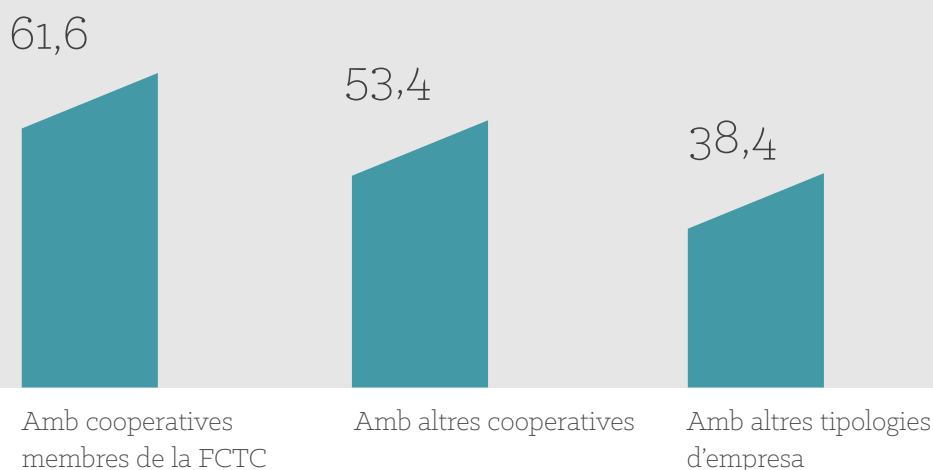
COOPERACIÓ EMPRESARIAL

HAN REALITZAT ACCIONS DE COOPERACIÓ EMPRESARIAL DURANT 2014 (%)

El 60,3% de les cooperatives enquestades van cooperar amb altres empreses durant el 2014.

EMPRESSES AMB LES QUE S'HA COOPERAT, SEGONS TIPOLOGIA (%)

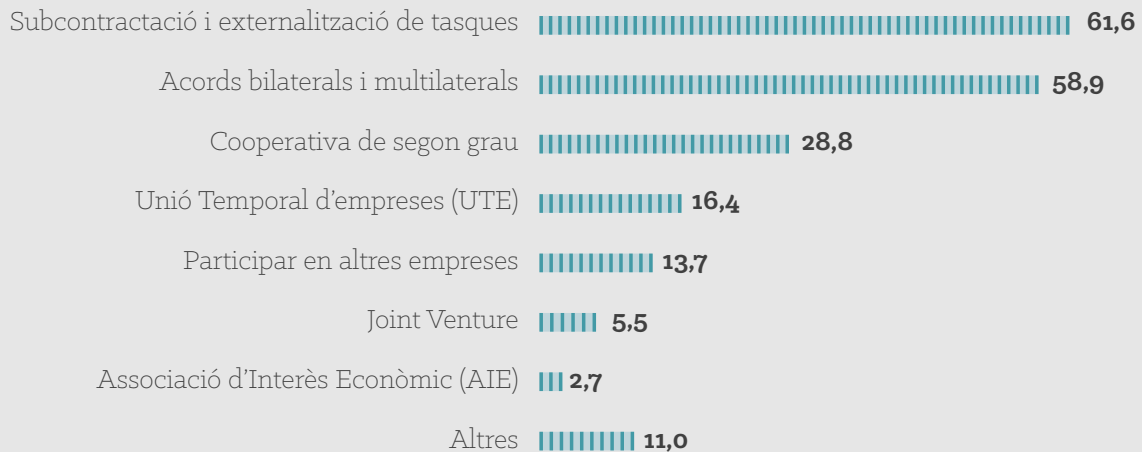

Entre les cooperatives que han dut a terme algun tipus de cooperació empresarial durant l'any 2014⁷, el 61,6% ho van fer amb altres cooperatives federades, i el 53,4% amb cooperatives no federades. Aquesta dada indica una alta capacitat d'arribar a acords entre organitzacions que, molt probablement, comparteixen espais de trobada i es reconeixen mútuament.

7. El gràfic només recull les respostes de les cooperatives que han realitzat cooperació empresarial durant l'any 2014 (73 casos).

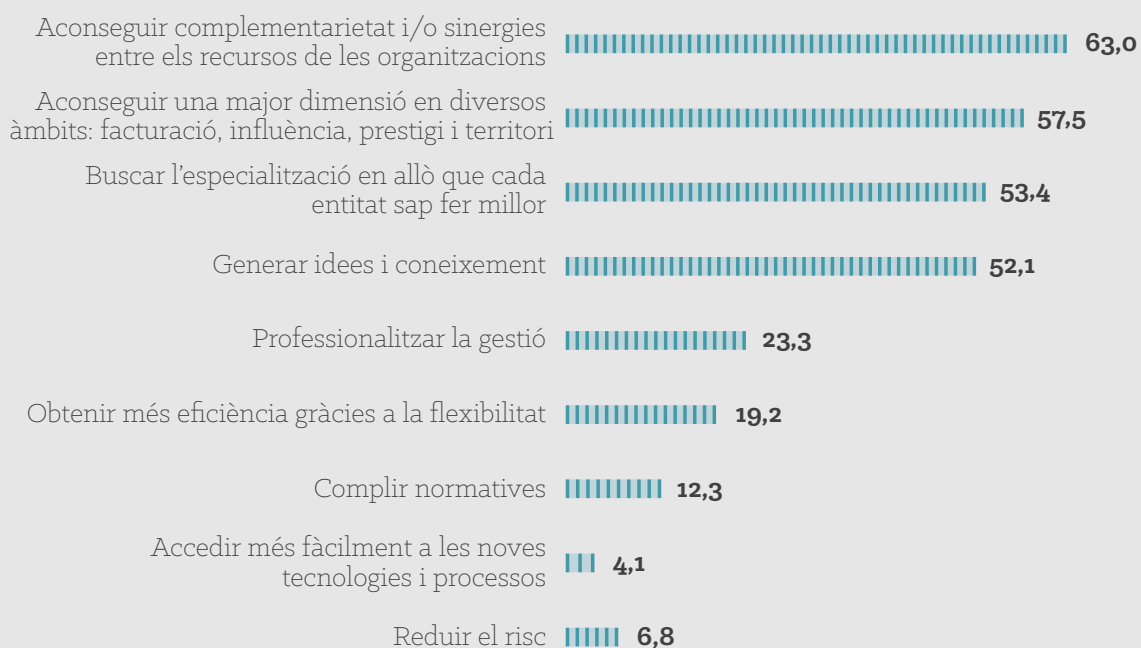
La cooperació amb altres tipologies d'empresa també té una presència important (38,4%).

COOPERACIÓ MANTINGUDA DURANT 2014, SEGONS TIPOLOGIA (%)

Entre les cooperatives que han realitzat cooperació empresarial durant 2014⁸, el tipus de cooperació més habitual ha estat la subcontractació i l'externalització de tasques (61,6%) i els acords bilaterals (58,9%).

COOPERACIÓ MANTINGUDA DURANT 2014, SEGONS FINALITAT (%)

8. El gràfic només recull les respostes de les cooperatives que han realitzat cooperació empresarial durant l'any 2014 (73 casos).

Pel que fa a la finalitat que les cooperatives buscaven en la seva cooperació amb altres empreses⁹, les dades destaquen quatre tipus de finalitats: aconseguir complementarietat i/o sinergies entre els recursos de les organitzacions (63%), aconseguir una major dimensió en diversos àmbits (57,5%), buscar l'especialització en allò que cada entitat sap fer millor (53,4%) i generar idees i coneixement (52,1%).

Pel que fa a la finalitat d'aconseguir complementarietat i/o sinergies entre els recursos de les organitzacions, cal assenyalar que aquest element sembla que tenia encara més rellevància al 2013, on el 82,6% de les cooperatives que van intercooperar l'apuntaven com a finalitat (19,2 punts de diferència).

9. El gràfic només recull les respostes de les cooperatives que han realitzat cooperació empresarial durant l'any 2014 (73 casos).

8

INFORMACIÓ SOCIETÀRIA

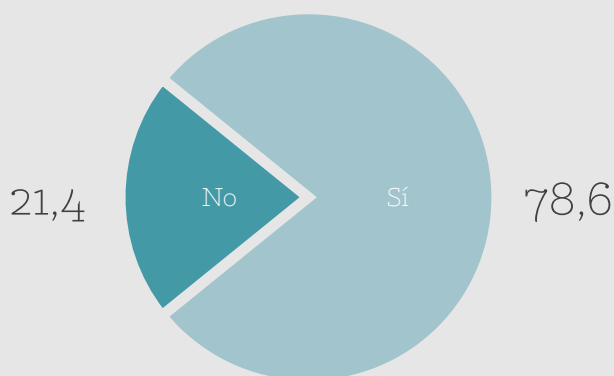
Assemblea general

De mitjana, el 68,1% de les persones sòcies han participat en la seva última assemblea general (un 18,6% menys que l'any passat on participava el 86,7%).

En el 50,4% de les cooperatives el 100% de les persones sòcies han participat (21,5% menys que l'any passat).

En comparació al Baròmetre 2013, s'observa una reducció significativa en el nombre de persones sòcies que, de mitjana, van participar a l'assemblea general (86,7% al 2013, 68,1% al 2014). També s'observa una reducció important en relació al percentatge de cooperatives on el 100% de les persones sòcies participen a l'assemblea (71,9% al 2013, 50,4% al 2014). Els elements estudiats en el present informe no indiquen factors suficientment aclaridors que ajudin a interpretar aquest canvi de tendència.

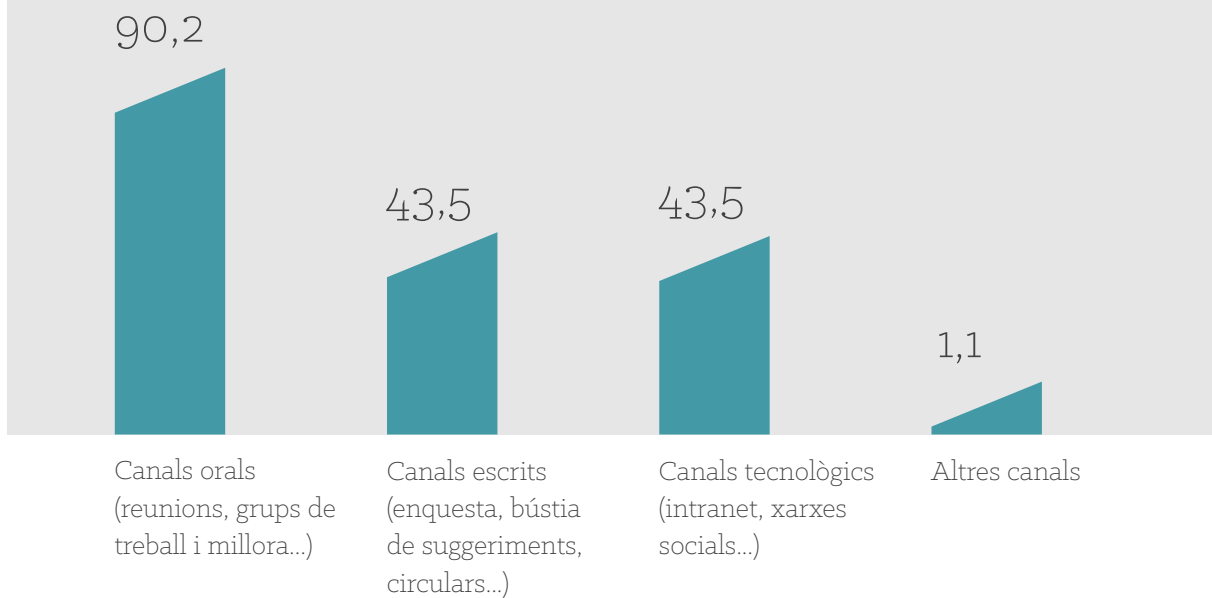
COMPTEM AMB CANALS DE COMUNICACIÓ INTERNS (FORMALS) PER RECOLLIR PROPOSTES DE MILLORA (%)

El 78,6% de les cooperatives compten amb canals de comunicació interns (formals) per recollir propostes de millora.

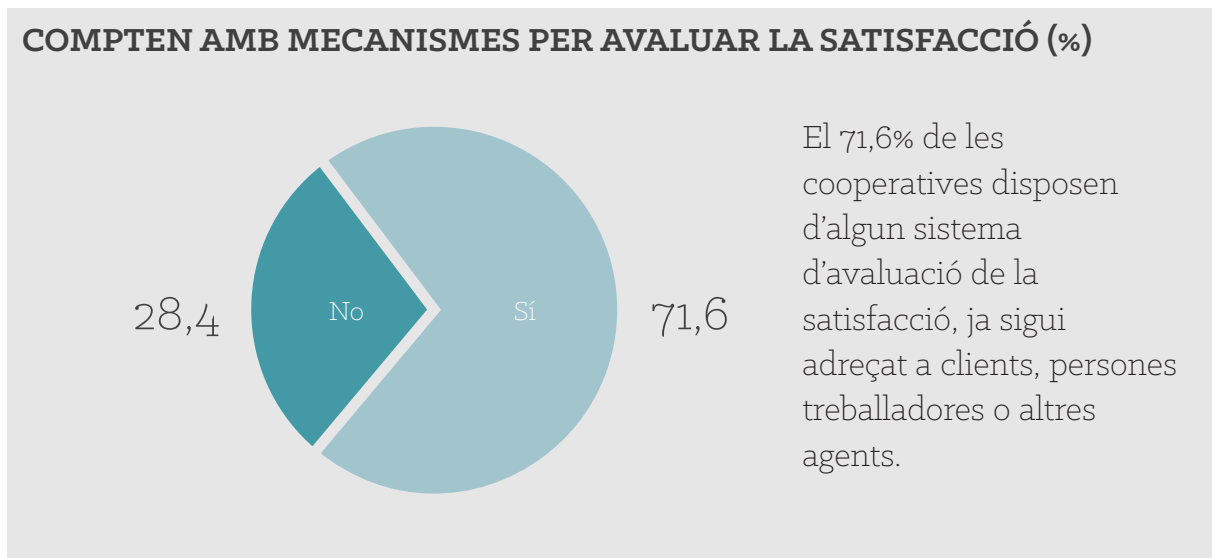
L'evolució de la presència d'aquest tipus de canals és molt positiva. Només el 57% de cooperatives els utilitzava el 2013.

CANALS DE COMUNICACIÓ INTERNS (FORMALS) PER RECOLLIR PROPOSTES DE MILLORA, SEGONS TIPOLOGIA (%)

Entre les cooperatives que compten amb canals de comunicació interns (formals) per recollir propostes de millora¹⁰, el canal oral és el més utilitzat (90,2%).

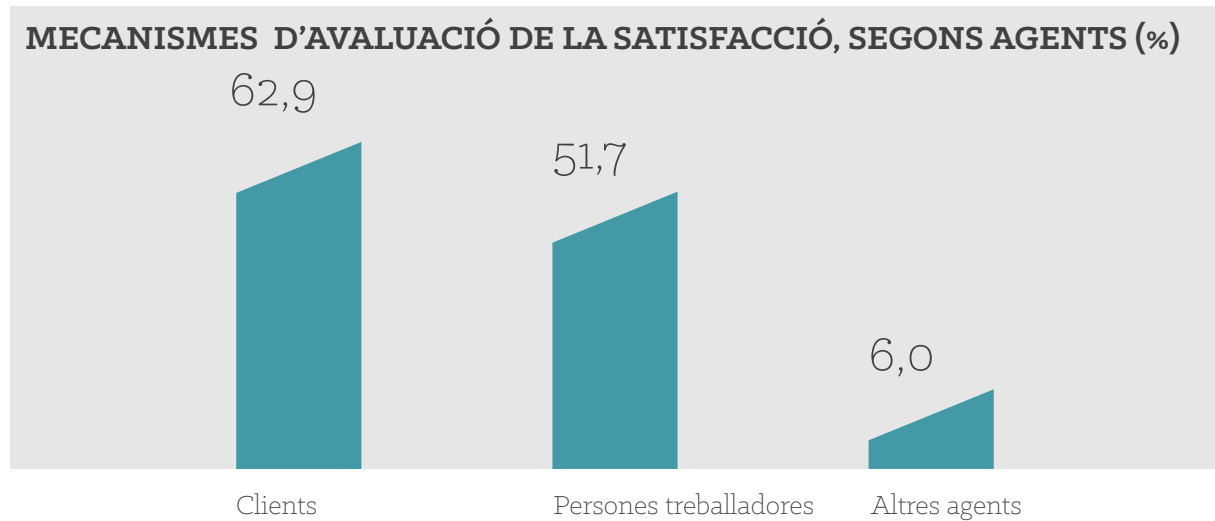
COMPTEN AMB MECANISMES PER AVALUAR LA SATISFACCIÓ (%)

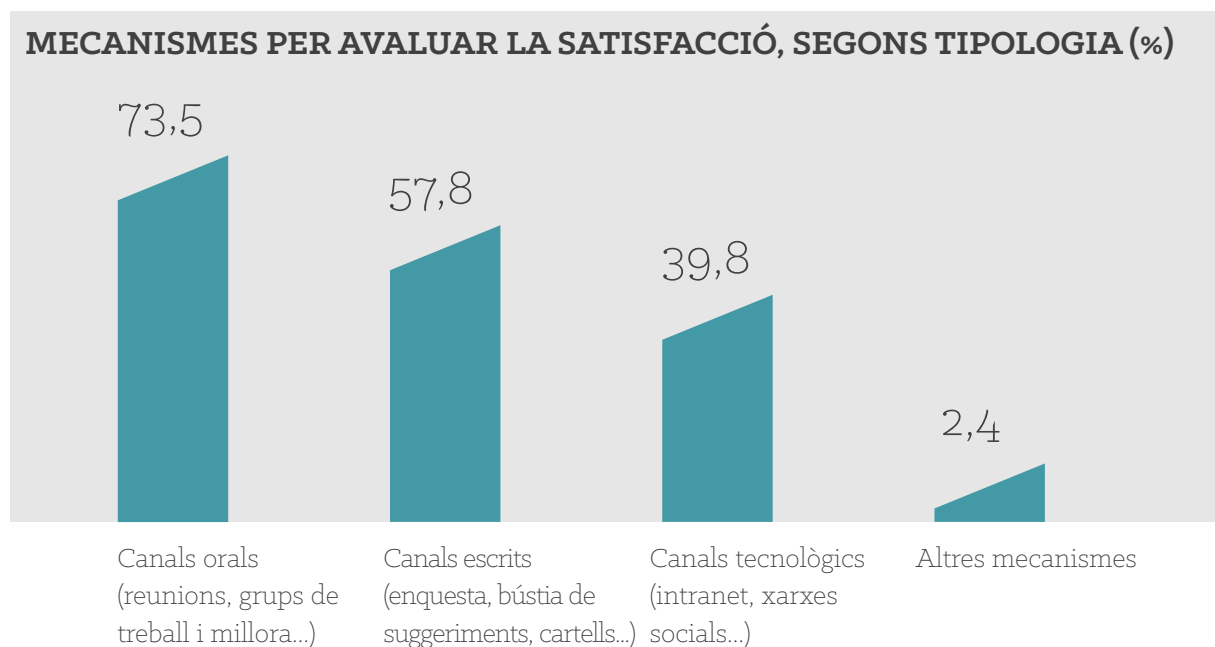
L'àmplia majoria de cooperatives enquestades té la seva seu principal a la província de Barcelona (91,7%).

10. El gràfic només recull les respostes de les cooperatives que compten amb canals de comunicació interns (formals) per recollir propostes de millora.

El 62,9% de cooperatives enquestades afirma disposar de sistemes per avaluar la satisfacció dels clients (47% al Baròmetre 2013). El 51,7% tenen sistemes d'avaluació de la satisfacció de les persones treballadores (33,6% al 2013). Es detecta una clara evolució en la capacitat d'avaluar la satisfacció.

En la categoria altres, algunes cooperatives especifiquen que tenen mecanismes d'avaluació de la satisfacció de persones usuàries.

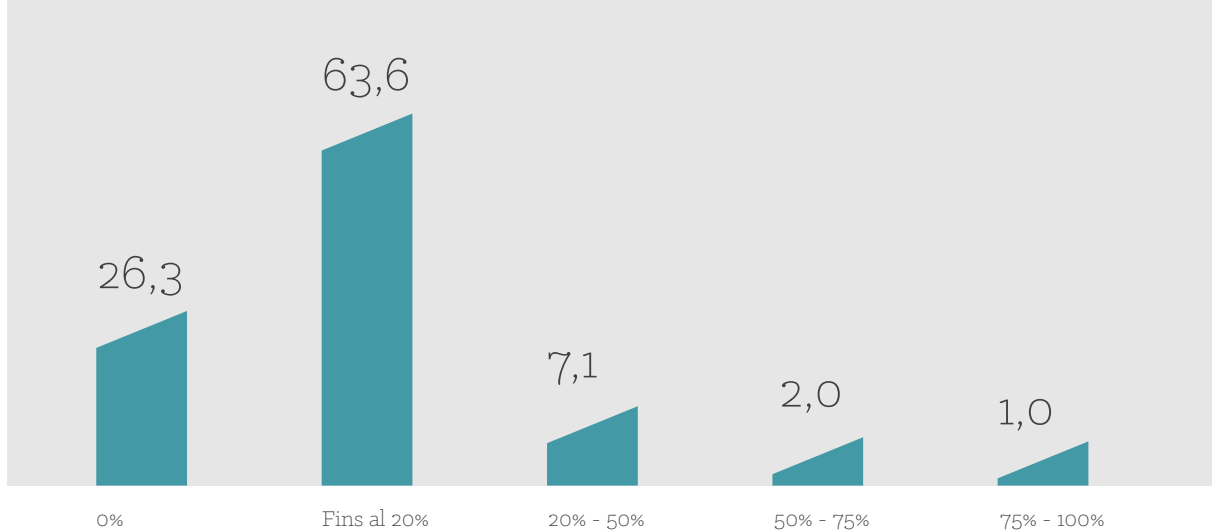

Entre les cooperatives que tenen mecanismes per avaluar la satisfacció, trobem que el grau d'utilització de varies vies és important, ja siguin els canals orals (73,5%), els escrits (57,8%) o els tecnològics (39,8%). Caldria saber, però, fins a quin punt la forma d'avaluar de la satisfacció està sistematitzada o bé es realitza de maner més informal.

9

FORMACIÓ

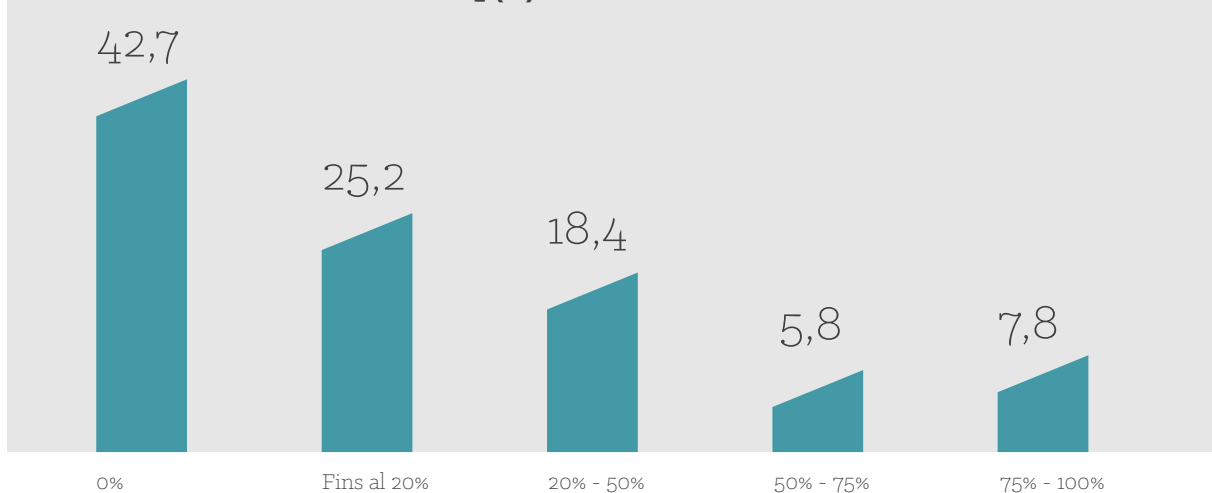
PERCENTATGE DE LA DESPESA DEDICADA A FORMACIÓ DURANT 2014 (%)

El 73,7% de les cooperatives van realitzar despesa en formació a l'any 2014, un 8% més que al 2013. L'àmplia majoria van destinar menys del 20% del total de despesa a qüestions formatives.

El percentatge mitjà dedicat a formació va ser del 6,3% sobre el total de la despesa (3,7% al 2013).

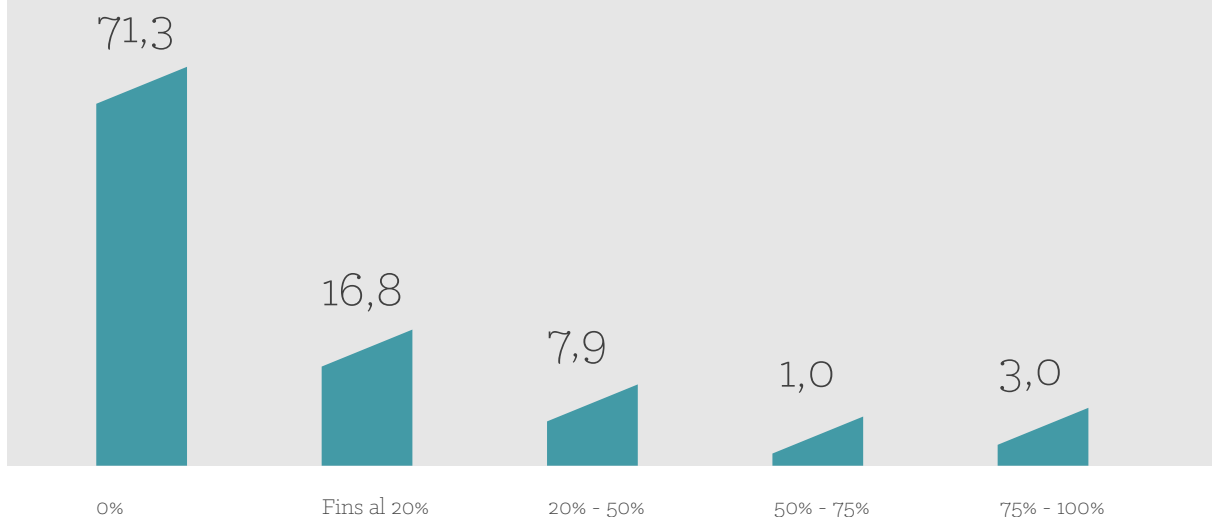
PERCENTATGE DE LA DESPESA DEDICADA A FORMACIÓ EN GESTIÓ EMPRESARIAL DURANT 2014 (%)

En el 57,3% de les cooperatives alguna persona va realitzar formació en gestió empresarial.

El percentatge mitjà de la plantilla que va realitzar formació en gestió empresarial va ser del 17,2%.

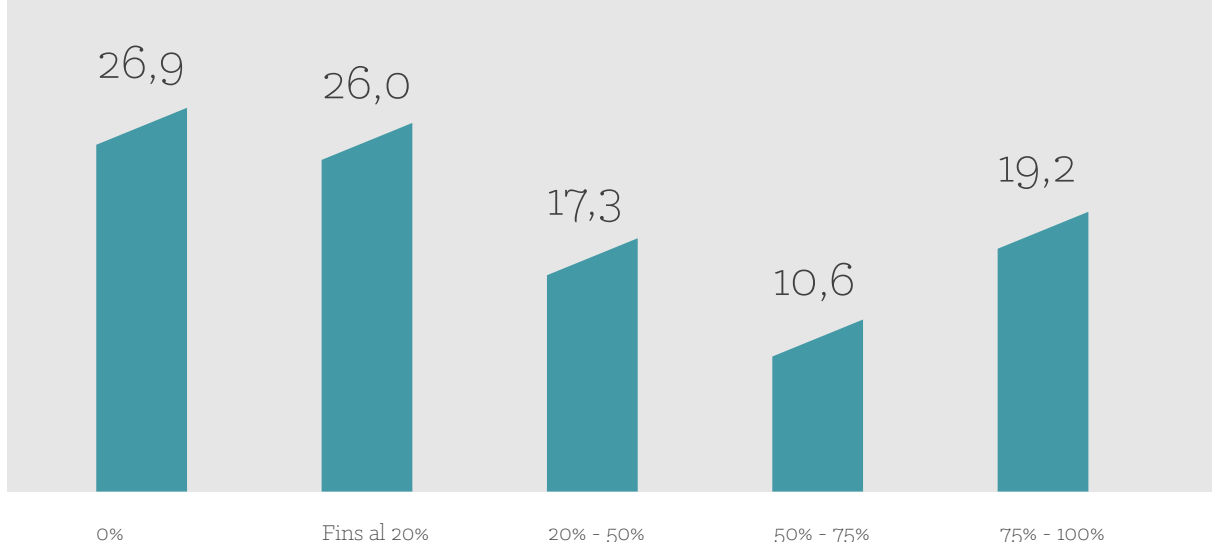
PERCENTATGE DE LA DESPESA DEDICADA A FORMACIÓ SOCIETÀRIA DURANT 2014 (%)

Només en el 28,7% de les cooperatives alguna persona va realitzar formació societària al 2014. Aquest és el tipus de formació en el que menys es va participar.

El percentatge mitjà de la plantilla que va realitzar formació societària va ser del 7%.

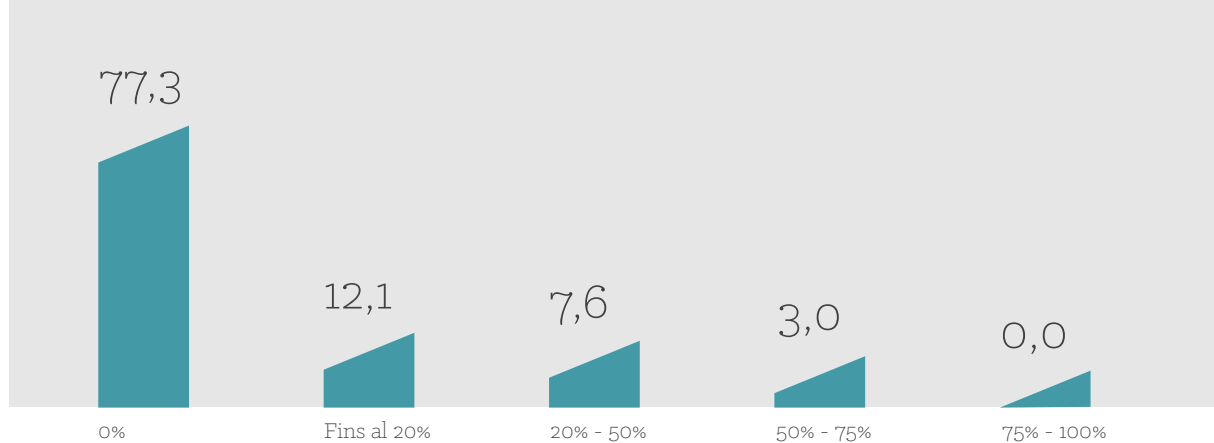
PERCENTATGE DE LA DESPESA DEDICADA A FORMACIÓ TÈCNICA DURANT 2014 (%)

En el 73,1% de les cooperatives alguna persona va estar implicada en formació tècnica al 2014. La formació tècnica és, amb molta diferència, el tipus de formació que més es potencia a les cooperatives federades.

El percentatge mitjà de la plantilla que va realitzar formació societària va ser del 30,5%.

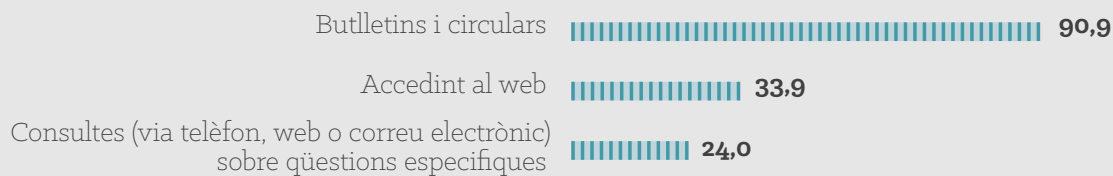
PERCENTATGE DE LA DESPESA DEDICADA A FORMACIÓ QUE ÉS VA REALITZAR A TRAVÉS D'APOSTA DURANT 2014 (%)

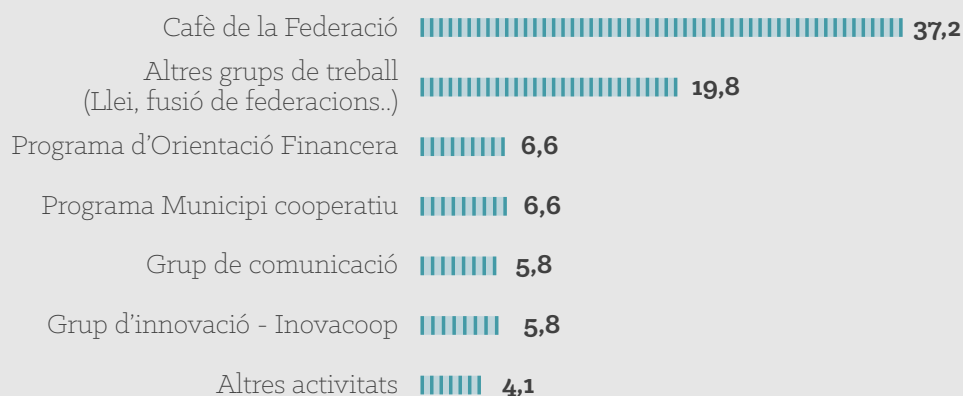
Entre les cooperatives que han fet despesa en formació, el 22,7% han dedicat alguna part d'aquesta despesa a formar-se a través d'Aposta.

10

PARTICIPACIÓ

CANALS UTILITZATS PER OBTENIR INFORMACIÓ DE LES ACTIVITATS ORGANITZADES PER LA FEDERACIÓ DURANT 2014 (%)

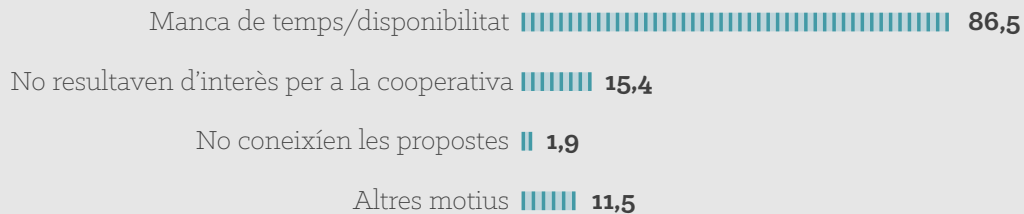
L'amplia majoria de les cooperatives enquestades van obtenir informació de les activitats organitzades per la Federació a través dels butlletins o circulars (90,9%). A més distància es troben el web (33,9%) i les consultes sobre qüestions específiques (24%).

PARTICIPACIÓ EN LES ACTIVITATS QUE VA ORGANITZAR LA FEDERACIÓ DURANT 2014 (%)

El Cafè de la Federació és l'activitat que més cooperatives atrau. Més d'un terç de les cooperatives (37,2%) han participat en alguna d'aquestes trobades.

El 50,4% de les cooperatives enquestades han participat en, al menys, un esdeveniment organitzat per la Federació.

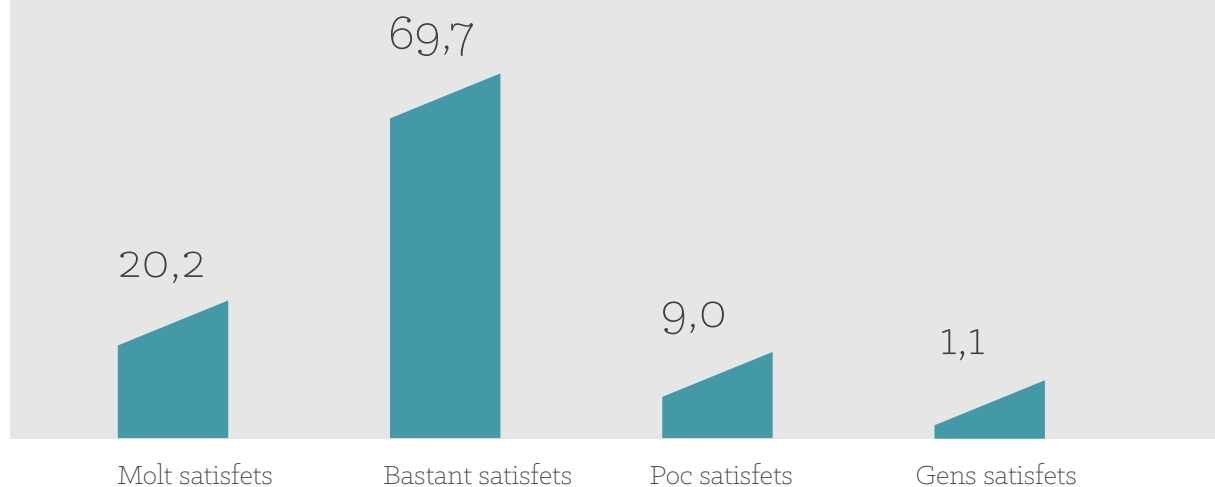
MOTIUS PER NO PARTICIPAR EN LES ACTIVITATS QUE VA ORGANITZAR LA FEDERACIÓ DURANT 2014 (%)

D'entre les cooperatives no participants en les activitats convocades per la Federació, la manca de temps i disponibilitat és, amb molta diferència, el motiu clau per no participar-hi (86,5%). El tipus d'activitats programades no sembla un problema, donat que poques cooperatives (15,4%) indiquen que aquestes no resulten d'interès per la cooperativa.

Entre els altres motius indicats es troba que les cooperatives de fora de Barcelona veuen un impediment fonamental en la distància, ja que les activitats es realitzen lluny de la seva zona d'acció.

GRAU DE SATISFACCIÓ GENERAL AMB L'INFORMACIÓ O ACTIVITATS ORGANITZADES PER LA FEDERACIÓ A LES QUE S'HA TINGUT ACCÉS DURANT 2014 (%)

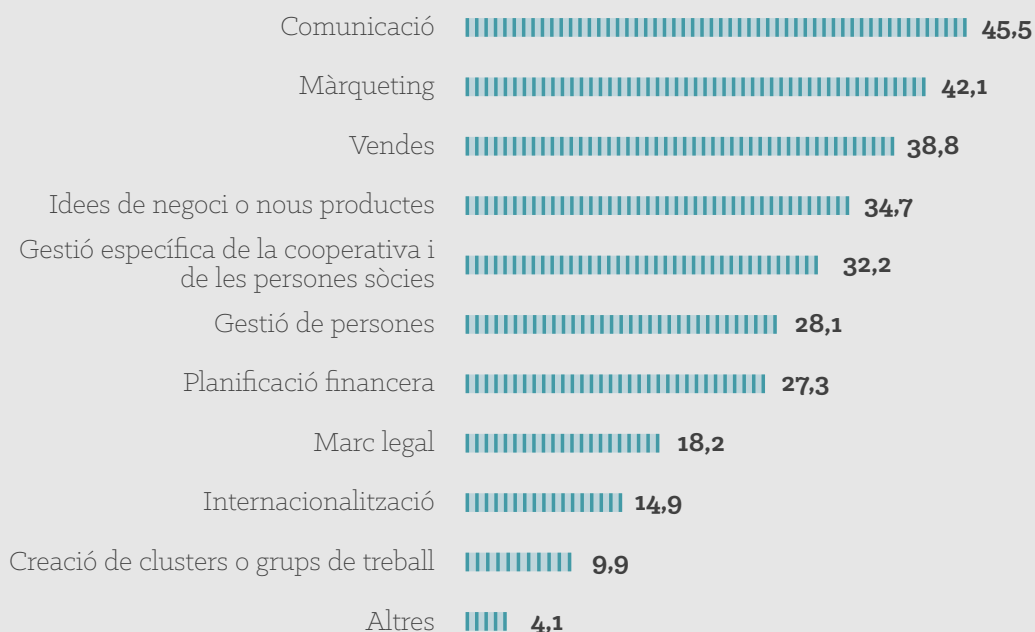

Un 89,9% de les cooperatives expressa molta o bastanta satisfacció respecte a la informació rebuda i les activitats a les que han participat.

Com a element afegit al grau de satisfacció, en l'enquesta s'ha demanat a les cooperatives que expliquin, a través d'una pregunta oberta, les raons que les han portat a seleccionar un o altre grau de satisfacció. A continuació es presenten els trets principals dels arguments aportats per les cooperatives:

- L'amplia majoria de cooperatives aporten consideracions positives. Se subratlla la qualitat de les sessions informatives i de la informació i atenció general de les persones que conformen la Federació. Sobre les sessions que desenvolupa la Federació, s'utilitzen termes com àgils, útils, o *pràctics*. La majoria doncs, destaquen que les accions responen a les *expectatives* i les *necessitats* i que són *accessibles*. Són poques les cooperatives que concreten elements específics però les que ho fan, subratllen l'ajuda que han trobat en les accions de la Federació per generar *idees*, *networking* i millorar l'ús de les *xarxes socials*.
- Finalment, un petit nombre de cooperatives indiquen que no poden aprofitar les accions degut, sobre tot, a la falta de temps o a la dificultat per desplaçar-se allà on es realitzen les activitats.

ÀREES EN LES QUE ÉS PRIORITARI REFORÇAR LA COOPERATIVA (%)

Tal i com s'observa al gràfic anterior, comunicar per a poder vendre sembla la major necessitat de les cooperatives. Així, la comunicació (45,5%), el màrqueting (42,1%) i les vendes (38,8%) són les àrees on les cooperatives necessiten un reforç específic.

11

CONCLUSIONS

Els serveis a empreses i particulars (32,2%), els serveis a les persones (15,7%) i l'educació i formació (13,2%) són els sectors d'activitat on major presència tenen les cooperatives federades.

El 61,7% tenen entre 3 i 6 persones sòcies, el valor més habitual és el de 3 persones sòcies. El 68,9% donen ocupen persones treballadores no sòcies.

El 36,1% de les cooperatives enquestades ha augmentat la seva plantilla i el 47,1% l'ha mantinguda. Només un 16,8% l'ha disminuït.

Dues terceres parts de les cooperatives han obtingut uns ingressos d'entre 50.000€ i 250.000€ (30,9%) o bé d'entre 250.000€ i 1.000.000€ (33%) al 2014.

L'evolució de la facturació presenta dades força positives: el 71,2% ha augmentat o ha mantingut la facturació respecte l'any 2013.

La majoria de cooperatives han realitzat formació econòmica i financera durant el 2014 (37,2%) o bé perceben que les persones encarregades d'aquesta qüestió dins la cooperativa ja compten amb la preparació suficient (24%). El 67,8% tenen molt o bastant interès en continuar formant-se en aquest àmbit.

El 59,7% no han tingut la necessitat d'accedir a finançament durant el 2014. Entre les que han necessitat accedir-hi, el 43,8% troben en la manca de recursos propis un dels principals obstacles, i el 33,3% senyalen l'escassa generació de beneficis.

La liquidat (43,8%) és la principal necessitat financera entre les cooperatives, seguida de les inversions (28,1%).

L'amplia majoria (77,7%) no han utilitzat instruments de finançament de capital o quasi capital durant l'any 2014.

Fundació Seira: l'orientació financera (43%) i la formació (39,7%) són els àmbits en els que les cooperatives perceben que la Fundació Seira podria oferir suport durant 2015. Entre les cooperatives que van rebre aquest suport durant l'any 2014, el 95,2% perceben que aquest ha estat molt o bastant útil.

Només el 19,3% va realitzar vendes internacionals de productes o serveis al 2014, molt majoritàriament en Europa. Només un 2,9% de les cooperatives van realitzar activitat vinculada a la contractació pública internacional.

Diversitat de canals de comunicació amb persones usuàries i consumidores: els més presents són els mitjans que impliquen l'ús d'internet, com el correu electrònic (96,7%) i les xarxes socials (66,1%). El contacte presencial, però, és el canal a través del què la majoria obtenen informació sobre el perfil de les persones usuàries o consumidores (78,5%).

El 62,5% de les cooperatives federades destaquen, per sobre dels valors de la cooperativa, el producte o servei en les accions comercials que porten a terme, però un nombre significatiu (37,5%) posa per sobre la comunicació dels valors.

El 76% van utilitzar alguna xarxa social durant 2014. D'entre les que van fer-ne ús, el 86,8% van utilitzar facebook i el 73,6% twitter. Encara moltes cooperatives, però, pensen que les xarxes socials són poc útils (35%).

El 57,9% de les cooperatives han realitzat algun tipus d'innovació (tecnològica o no tecnològica) al 2014, i el 38% han fet despesa en innovació.

El 60,3% van cooperar amb altres empreses durant el 2014. La majoria de cooperacions es van realitzar amb altres cooperatives, federades o no federades.

De mitjana, el 68,1% de les persones sòcies han participat en l'última assemblea general.

El 78,6% de les cooperatives compten amb canals de comunicació interns (formals) per recollir propostes de millora, i el 71,6% amb algun sistema d'avaluació de la satisfacció, ja sigui adreçat a clients, persones treballadores o altres agents.

Formació:

- El 73,7% de les cooperatives van realitzar despesa en formació a l'any 2014. El percentatge mitjà dedicat a formació va ser del 6,3% sobre el total de la despesa.
 - En el 57,3% de les cooperatives alguna persona va realitzar formació en gestió empresarial.
 - En el 28,7% alguna persona va realitzar formació societària.
 - En el 73,1% alguna persona va estar implicada en formació tècnica.
 - Entre les cooperatives que han fet despesa en formació, el 22,7% han dedicat alguna part d'aquesta despesa a formar-se a través d'Aposta.
-

Federació i participació:

- El 90,9% de cooperatives van obtenir informació de les activitats organitzades per la Federació a través dels butlletins o circulars.
 - Més d'un terç de les cooperatives (37,2%) han participat en el Cafè de la Federació durant l'any 2014.
 - El 69,7% se senten bastant satisfetes amb les informacions rebudes per part de la Federació i amb les activitats en les que han participat. El 20,2% estan molt satisfetes.
-

La comunicació (45,5%), el màrqueting (42,1%) i les vendes (38,8%) són les àrees on les cooperatives perceben una major necessitat de reforç.

II Baròmetre
COOPERATIU

INFORME DE CONJUNTURA **2014**

El nombre de treballadors de cooperatives creix el primer trimestre de 2015, tant pel que fa a Catalunya (5%) com al conjunt de l'Estat Espanyol (2%).

En l'àmbit empresarial millora la confiança en tots els sectors, destacant els sectors d'hostaleria i transport i especialment el sector de la construcció.

L'activitat econòmica a Catalunya continua recuperant-se, impulsada fonamentalment per un major dinamisme de la demanda interna. **Milloren les dades del mercat de treball**, baixa l'atur registrat i augmenta el nombre de persones afiliades a la Seguretat Social.

L'economia espanyola continua amb la trajectòria de creixement, basada també en la millora de la demanda interna. **El mercat de treball** revela un comportament favorable, encara que és molt insuficient, en generació d'ocupació de qualitat.

L'economia mundial va experimentar un creixement molt lleu durant el 2014 i no s'esperen grans canvis pel 2015. La feble inversió productiva pot revertir els efectes positius de la caiguda dels preus del petroli sobre el creixement.

1

EMPRESSES COOPERATIVES

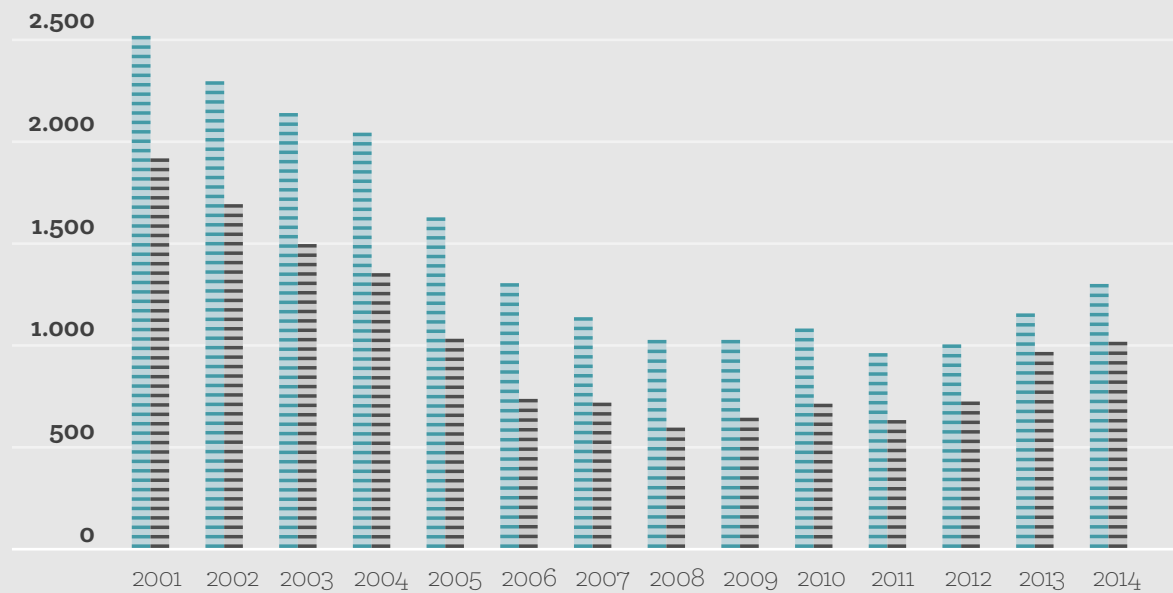
El nombre de persones treballadores a les cooperatives inscrites a la Seguretat Social a l'Estat Espanyol al finalitzar el primer trimestre de 2015 va ser de 290.221, un 2% més que el mateix trimestre de l'any anterior. Per branques, la majoria treballen en cooperatives de serveis, 184.430 (64%) sent aquest el sector que més impulsa el creixement del nombre de treballadors, ja que creix un 3% respecte al mateix trimestre del 2014. Amb tot, cal destacar que per tot el territori espanyol, en aquest primer trimestre de 2015, el nombre de cooperatives inscrites a la Seguretat Social va ser de 20.050 empreses, una xifra que representa un 8% menys que el mateix període de l'any anterior.

Pel que fa a Catalunya, el nombre de persones treballadores a cooperatives catalanes creix. Al primer trimestre de 2015 hi havia 40.823 treballadores (un 14% del total d'Espanya) el que implica un creixement del 5% respecte a inicis de 2015. Tot i això, la caiguda en el nombre de cooperatives inscrites a la Seguretat Social ha estat molt pronunciada a Catalunya i el primer trimestre de 2015 hi havien 4.050 empreses registrades, un 19% menys que el mateix trimestre de l'any anterior. Tot i així, les cooperatives catalanes continuen representant un percentatge força alt del total de cooperatives a Espanya, amb un 20% de les inscrites a la Seguretat Social.

Com s'observa al Gràfic 1, a l'Estat Espanyol durant l'any 2014 va créixer el nombre de cooperatives constituïdes. Concretament, es van crear 1.293 cooperatives i la majoria d'aquestes, un 78%, corresponen a cooperatives de treball associat. Aquesta preponderància de les cooperatives de treball associat en el total de cooperatives constituïdes s'ha mantingut relativament estable durant el període 2001-2014. Amb una perspectiva de llarg termini, sembla que els últims anys s'ha aturat la caiguda en la constitució d'empreses cooperatives i, fins i tot, des de 2012 s'observa un repunt molt lleu. D'altra banda, els socis inicials de les cooperatives representen al 2014 6.323 persones, dels quals un 53%, correspon a socis inicials de cooperatives de treball associat.

GRÀFIC 1

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE COOPERATIVES I COOPERATIVES DE TREBALL ASSOCIAT CONSTITUÏDES. ESPANYA 2001-2014

Font: Direcció General d'Economia Social i Cooperativa i treball autònom. Departament d'empresa i ocupació.

En relació a les expectatives del sector empresarial, es constata una millora progressiva d'acord a l'indicador de clima empresarial harmonitzat (ICEH)¹. Aquest comportament favorable es dona tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat Espanyol. Comparant les expectatives pel segon trimestre del 2015 amb les mateixes a 2014 s'observa un increment de 10,4 i 9,4 punts percentuals (p.p.) respectivament. Aquesta millora d'expectatives es constata per a tots els sectors d'activitat, destacant-se les molt bones perspectives pels sectors d'hostaleria i transport. No obstant això, i respecte al mateix trimestre de l'any anterior, el major augment es dona en el sector més afectat per la crisi econòmica, la construcció que incrementa en 22,5 i 14,4 p.p. a Espanya i Catalunya respectivament.

1. L'ICEH recull en un moment determinat l'opinió que tenen els empresaris sobre la situació actual i futura de l'activitat del seu negoci. Aquest índex anticipa l'evolució de l'economia.

2

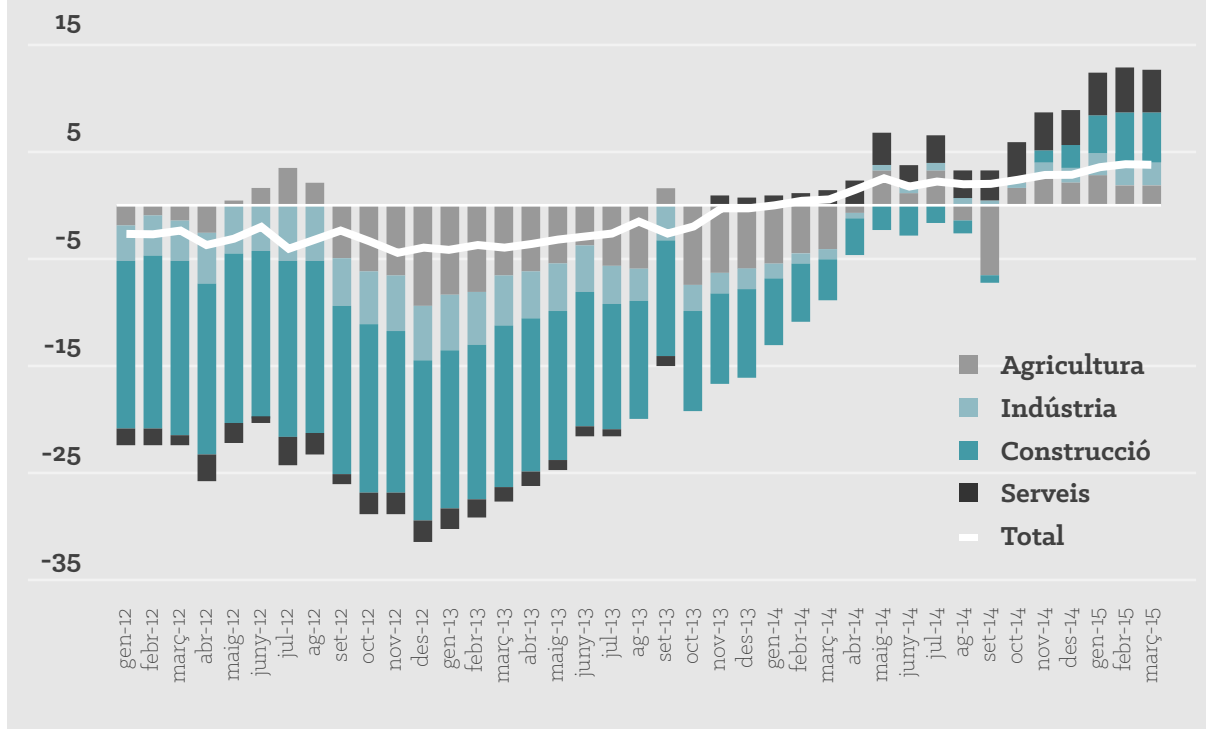
CATALUNYA

D'acord amb el Producte Interior Brut (PIB) l'activitat econòmica catalana continua recuperant-se. És a dir, el creixement observat a finals del 2014 ha continuat durant aquest primer trimestre de 2015, amb un creixement interanual estimat del 2,4% (informe d'avançament). Aquest creixement s'explica, fonamentalment, per la bona dinàmica de la demanda interna: la despesa en consum de les llars (3,3%), la despesa en consum de les Administracions Públiques(1,1%) i la formació bruta de capital (2,6%). Aquest últim creixement ha estat malgrat la caiguda de la inversió en construcció (-0,9%). Per contra, l'aportació del sector exterior a l'economia catalana és negatiu en un -0,5%. Creixen les exportacions de bens i serveis (4,9%) però les importacions de bens i serveis creixen més (5,5%). Les previsions assenyalen que el sector exterior seguirà tenint una aportació negativa però cada vegada menor, a causa de les expectatives de millora de l'economia europea a mig termini, així com la depreciació de l'euro i la caiguda del preu de bens d'importació (petroli).

Al mercat de treball, s'observa una reducció de l'atur registrat en el primer trimestre de 2015, una tendència que es manté a l'abril, quan l'atur es redueix en 18.681 persones en relació al mes anterior (-3,3%). El nombre de persones aturades inscrites a les oficines d'ocupació de Catalunya ha estat de 553.000. Una xifra que, comparada amb abril del 2014, ens parla d'una reducció del 9,6% (58.800 persones registrades menys). Aquesta reducció no implica que tots hagin estat absorbits pel mercat de treball. Molts treballadors desisteixen la seva cerca, altres emigren i altres es retiren. Per tant, aquesta estadística de l'atur registrat s'ha de complementar amb la de persones afiliades a la Seguretat Social. A l'abril de 2015 les xifres d'afiliació a la Seguretat Social van arribar a 3.013.974, una xifra que representa un augment de 3,6% interanual i un total de 103.687 afiliacions més. El sector serveis contribueix amb més del 2.315.800 persones, el 78% del total d'afiliacions, seguit per la indústria que representa a l'entorn del 15%. El Gràfic 2 mostra les variacions interanual dels afiliats desagregat per sectors d'activitat.

GRÀFIC 2

AFILIATS A LA SEGURETAT SOCIAL. TOTAL I PER SECTORS D'ACTIVITAT. VARIACIÓ INTERANUAL (%). MAR 2012- MAR 2015. CATALUNYA.

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat SocialIDESCAT.

Tot i la bona notícia de la creació neta d'ocupació, el mercat de treball encara presenta un elevat nombre i creixent d'assalariats amb contractes temporals. Concretament, al primer trimestre de 2015, la taxa de temporalitat se situa per sobre del 18%. Aquest repunt de la temporalitat s'explica fonamentalment perquè la majoria dels contractes del últim any tenen caràcter temporal.

Finalment, l'evolució dels preus mostra, el mes de març, un increment del 0,7% respecte al mes anterior, però una caiguda de -0,3% en comparació del mateix mes de l'any anterior. Cal destacar que la reducció dels preus s'ha anat suavitzant, des del -0,9% de variació interanual al mes de gener de 2015 fins al -0,3% de març. Només els preus d'aliments i begudes no alcohòliques mostra un descens del -0,3%, mentre que, vestimenta i calçat, seguit del transport són els preus que més augmenten en comparació al mes anterior (3,7% i 2,4% respectivament).

3

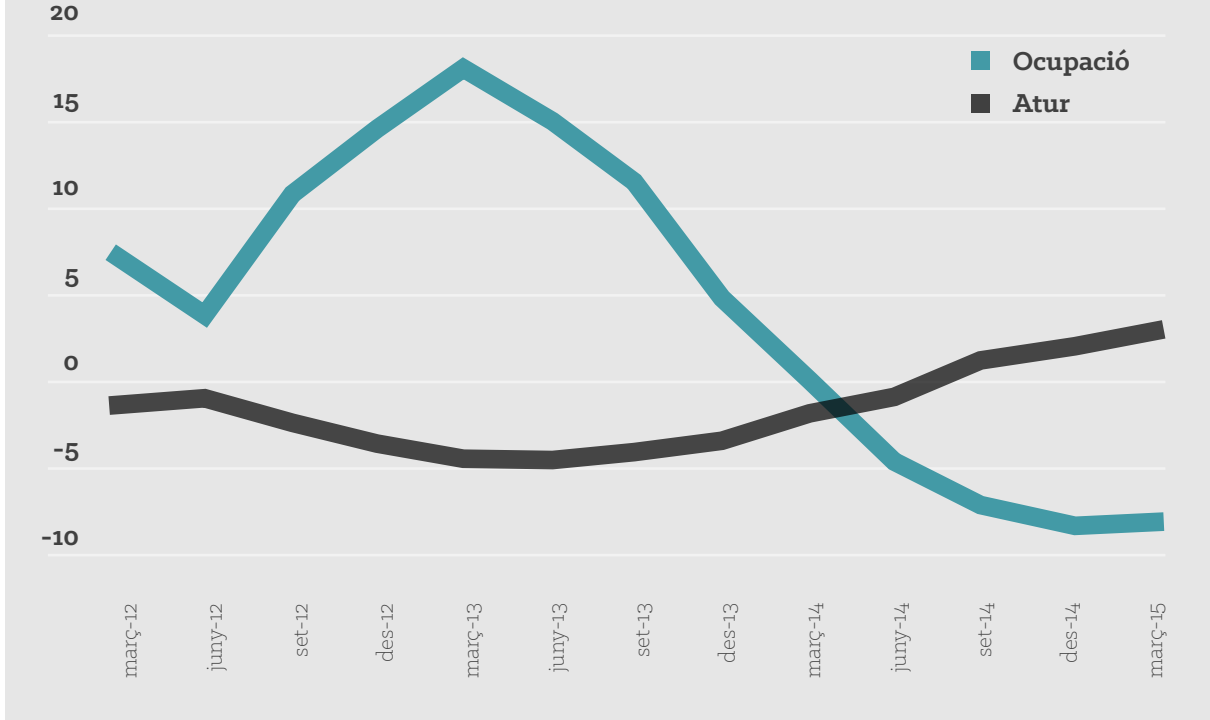
ESTAT ESPANYOL

Al llarg de 2014, l'economia espanyola ha anat afermant la trajectòria de recuperació macroeconòmica que va iniciar a finals de l'any 2013, en un context de lleu millora del sector financer i un augment de la confiança. A inicis de 2015, d'acord amb l'estimació d'avenç, l'economia espanyola va créixer un 2,6% en relació al mateix trimestre de l'any anterior i un 0,9% respecte al quart trimestre de 2014, i es preveu que continuï millorant durant el 2015. En el cas espanyol, de la mateixa manera que per a l'economia catalana, aquest creixement es basaria en el major dinamisme de la demanda interna, sobretot privada, mentre que la demanda exterior neta mantindria una contribució al creixement lleugerament negativa. Els indicadors més recents relatius al consum privat apunten al manteniment del dinamisme que ja es va veure a la segona part de 2014: els índex de confiança de les llars i dels comerciants minoristes perllonguen el to positiu i expansiu, les matriculacions de vehicles particulars augmenten més d'un 25% els primers quatre mesos del any 2015 en relació al mateix període de 2014. A més a inicis de 2015, hauria continuat la recuperació de la compra/venda d'habitatges que va començar a la segona meitat de 2014.

El mercat de treball mostra un comportament favorable a inicis de 2015. D'acord a l'Enquesta de Població Activa (EPA) del primer trimestre de 2015, l'ocupació ha augmentat un 0,7% en termes interanuals de la sèrie desestacionalitzada (118.000 llocs de treball). Aquest increment de l'ocupació va ser generalitzat per totes les branques d'activitat amb l'excepció de l'agricultura. Conjuntament amb la creació d'ocupació, els últims trimestres s'observa un creixement de la contractació temporal. Si bé aquesta modalitat de contractació va caure durant la crisi, a causa que els acomiadaments van afectar especialment a aquest grup de treballadors, la majoria dels nous contractes realitzats són de caràcter temporal. El març de 2015 la ràtio de temporalitat es va situar en el 23,6%, 0,5 p.p. per sobre del nivell del mateix període de 2014 i 6,4p.p. més que la mateix ràtio abans de la crisi (primer trimestre 2008). Per la seva banda, les afiliacions a la Seguretat Social van créixer un 1% en el primer trimestre del 2015. A l'abril hi havien 16.826.400, 405.000 treballadors més que al mateix període de 2014. Tanmateix, encara s'està en nivells d'afiliació similars als de gener de 2012. Respecte a la taxa d'atur, el primer trimestre de 2015 va ser 23,8%, el que suposa una reducció de 2,1 p.p. en comparació amb el mateix període de any anterior (Gràfic 3). Els aturats registrats cauen al primer trimestre de 2015 a 4.451.900 persones, comportant una caiguda interanual de 7,2%.

GRÀFIC 3

TAXES D'OCUPACIÓ I ATUR. VARIACIÓ INTERANUAL TRIMESTRAL (%).
 ESPANYA. 2011- 2015

Font: INE

Finalment, la inflació, mesurada a través de l'Índex de Preus al Consum (informe d'avenç), va ser a l'abril del -0,6% respecte al mateix mes de 2014. Aquest comportament de caiguda de preus que s'observa des de la segona meitat de 2014, es deu fonamentalment al descens del preu del petroli i les previsions sobre l'evolució dels preus interns estan molt condicionats per l'evolució del preu d'aquesta matèria primera. Encara que, sense considerar aquest factor, s'espera que els preus al consum experimentin un modest augment, a causa del creixement de la despesa de les llars, la disminució de l'excés de capacitat de l'economia i la depreciació de l'euro.

4

INTERNACIONAL

Al llarg del 2014 les expectatives de recuperació de l'economia mundial es van anar refredant, encara que l'economia mundial va créixer a un ritme similar al de 2013 (3,3%), el creixement va ser inferior al que s'esperava a principis d'any. Aquesta dinàmica global oculta diversos comportaments. La Zona Euro, Japó i Amèrica Llatina han experimentat una feble activitat econòmica. Xina, encara que va seguir creixent a taxes elevades, superiors al 7%, es va a desaccelerar en algunes dècimes. Contràriament, els Estats Units, el Regne Unit i l'Europa emergent van mostrar un major dinamisme. Aquest comportament heterogeni de l'activitat econòmica es va produir en un context de polítiques monetàries acomodaticies i polítiques menys restrictives en l'àmbit fiscal.

L'avanç moderat en l'activitat a la Zona Euro durant el 2014 va plantejar més força a l'inici de 2015, encoratjat per la caiguda dels preus del petroli, la depreciació de l'euro i, sobretot, per l'aprofundiment en el to expansiu de la política monetària del Banc Central Europeu.

Pel que fa al mercat de treball, el 2014 es va revertir el comportament d'anys anteriors. La taxa d'atur als països de la Zona Euro va ser del 11,3% al març del 2015, representant 0,5 p.p. menys que en el mateix mes de l'any anterior. El nombre de persones desocupades va disminuir en 500.000, només un 6,6% dels gairebé 8 milions de llocs de treball que es van destruir des de l'inici de la crisi econòmica al 2008, el que evidencia la magnitud de l'esforç necessari per a recomposar la situació pre-crisis.

Durant la primera meitat del 2014 la inflació global es va mantenir en nivells reduïts. Posteriorment va reprendre un camí descendent, aguditzat per la baixada dels preus de les matèries primeres. La inflació subjacent² s'ha mantingut més estable, encara que la Zona Euro també ha registrat descensos significatius. D'acord amb l'índex harmonitzat de preus de consum (IHPC) la Zona Euro mostra taxes de variació negativa al llarg del primer trimestre del 2015 (-0,1 al març).

2. La inflació subjacent no té en compte els preus dels productes energètics ni el dels aliments sense elaborar. L'objectiu és eliminar els preus dels productes que mostren grans fluctuacions a causa de conflictes internacionals, males collites, especulació, etc. Pretén informar sobre la tendència general dels preus a mig termini.

L'esdeveniment més destacable del període és la reducció en els preus del petroli. Aquest fet té diverses conseqüències a escala mundial. D'una banda suposa una important redistribució de renda dels països exportadors als importadors nets de cru. Els països més beneficiats, per la millora dels termes d'intercanvi, són els principals importadors nets (Zona Euro, Regne Unit, Estats Units, Japó i economies emergents com l'Índia, Turquia o Xina). Els principals perjudicats són els països exportadors nets (principalment Kuwait, Angola, Veneçuela, Iraq o Aràbia Saudí). D'altra banda, pressiona a la baixa el nivell de preus en països amb taxes d'inflació ja molt reduïdes i tipus d'interès gairebé nuls, com és el cas d'Europa i Japó. Aquesta caiguda generalitzada de preus pot traslladar-se a una reducció persistent de les expectatives d'inflació, afectant salaris i derivant en un espiral de preus-salaris a la baixa, difícil d'aturar per l'escàs marge amb què compta la política monetària. Aquesta deflació sobre la demanda podria mitigar els efectes beneficiosos pels països importadors. Finalment, cal tenir en compte que molts dels països exportadors han acumulat part dels seus ingressos en actius financers o reals d'economies avançades, de manera que podria observar-se una reducció en els preus dels actius i l'alça en els tipus d'interès.

**Cooperatives de Treball
de Catalunya**

**FEDERACIÓ DE COOPERATIVES
DE TREBALL DE CATALUNYA**

Carrer de Premià, 15
08014 Barcelona

93 318 81 62

federacio@cooperativestrellball.coop

www.cooperativestrellball.coop

